

SFC2021 Mall för program som får stöd från Eruf (målet Investering för sysselsättning och tillväxt), ESF+, Sammanhållningsfonden, FRO och EHFVF – artikel 21.3

CCI-nr	2021FI16FFPR002
Namn på engelska	Åland-FI-ERDF/ESF+
Namn på landets språk	FI - Åland-FI-ERDF/ESF+
Version	1.0
Första året	2021
Sista året	2027
Stödberättigande från	2021-jan-01
Stödberättigande till	2029-dec-31
Kommissionsbeslutets nummer	
Dag för kommissionens beslut	
Nuts-regioner som omfattas av programmet	FI2 - Åland FI20 - Åland FI200 - Åland
Berörd(a) fond(er)	Eruf ESF+
Program	☐ inom ramen för målet Investering för sysselsättning och tillväxt endast för de yttersta randområdena

Innehållsförteckning

1. Programstrategi: viktigaste utmaningar och politiska åtgärder	5
Tabell 1	14
2. Prioriteringar	18
2.1. Andra prioriteringar än tekniskt bistånd	18
2.1.1. Prioritering: 1. Entreprenörskap, utveckling och innovation (Eruf)	18
2.1.1.1. Specifikt mål: RSO1.3. Förbättra de små och medelstora företagens hållbara tillväxt och konkurrenskraft och skapandet av arbetstillfällen i dessa företag, inbegripet genom produktiva investeringar (Eruf)	18
2.1.1.1.1. Interventioner inom ramen för fonderna	18
Relaterade typer av åtgärder – artikel 22.3 d i i förordningen om gemensamma bestämmelser och artikel 6 i ESF+-förordningen	18
Huvudsakliga målgrupper – artikel 22.3 d iii i förordningen om gemensamma bestämmelser ..	21
Åtgärder för säkerställande av jämställdhet, inkludering och icke-diskriminering – artikel 22.3 d iv i förordningen om gemensamma bestämmelser och artikel 6 i ESF+-förordningen	21
Angivande av de särskilda målterritorierna, inbegripet planerad användning av territoriella verktyg – artikel 22.3 d v i förordningen om gemensamma bestämmelser	21
Interregionala, gränsregionala och transnationella åtgärder – artikel 22.3 d vi i förordningen om gemensamma bestämmelser	21
Planerad användning av finansieringsinstrument – artikel 22.3 d vii i förordningen om gemensamma bestämmelser	22
2.1.1.1.2. Indikatorer	22
Tabell 2: Utfallsindikatorer	22
Tabell 3: Resultatindikatorer	23
2.1.1.1.3. Preliminär fördelning av anslagna (EU-)medel efter interventionstyp	23
Tabell 4: Dimension 1 – interventionsområde	23
Tabell 5: Dimension 2 – finansieringsform	24
Tabell 6: Dimension 3 – territoriell genomförandemetod och territoriellt fokus	24
Tabell 7: Dimension 6 – ESF+-sekundärteman	24
Tabell 8: Dimension 7 – ESF+, Eruf, Sammanhållningsfonden och FRO, jämställdhetsdimensionen	24
2.1.1. Prioritering: 2. Kompetens för alla (ESF+)	26
2.1.1.1. Specifikt mål: ESO4.1. Förbättra tillgången till sysselsättning och aktiveringsåtgärder för alla arbetssökande, särskilt unga, och då särskilt via genomförande av ungdomsgarantin, för långtidsarbetslösa och missgynnade grupper på arbetsmarknaden och personer utanför arbetsmarknaden, liksom via främjande av egenföretagande och den sociala ekonomin. (ESF+)..	26
2.1.1.1.1. Interventioner inom ramen för fonderna	26
Relaterade typer av åtgärder – artikel 22.3 d i i förordningen om gemensamma bestämmelser och artikel 6 i ESF+-förordningen	26
Huvudsakliga målgrupper – artikel 22.3 d iii i förordningen om gemensamma bestämmelser ..	27
Åtgärder för säkerställande av jämställdhet, inkludering och icke-diskriminering – artikel 22.3 d iv i förordningen om gemensamma bestämmelser och artikel 6 i ESF+-förordningen	27
Angivande av de särskilda målterritorierna, inbegripet planerad användning av territoriella verktyg – artikel 22.3 d v i förordningen om gemensamma bestämmelser	28
Interregionala, gränsregionala och transnationella åtgärder – artikel 22.3 d vi i förordningen om gemensamma bestämmelser	28
Planerad användning av finansieringsinstrument – artikel 22.3 d vii i förordningen om gemensamma bestämmelser	28
2.1.1.1.2. Indikatorer	28
Tabell 2: Utfallsindikatorer	28
Tabell 3: Resultatindikatorer	29
2.1.1.1.3. Preliminär fördelning av anslagna (EU-)medel efter interventionstyp	29
Tabell 4: Dimension 1 – interventionsområde	29
Tabell 5: Dimension 2 – finansieringsform	30

Tabell 6: Dimension 3 – territoriell genomförandemetod och territoriellt fokus	30
Tabell 7: Dimension 6 – ESF+-sekundärteman	30
Tabell 8: Dimension 7 – ESF+, Eruf, Sammanhållningsfonden och FRO, jämförbarhetsdimensionen	31
2.1.1.1. Specifikt mål: ESO4.7. Främja livslångt lärande, särskilt flexibla möjligheter till kompetenshöjning och omskolning för alla när det gäller entreprenörsfärdigheter och digitala färdigheter, bättre förutse förändringar och nya kompetenskrav utifrån arbetsmarknadens behov, underlätta karriärövergångar och främja yrkesmässig rörlighet (ESF+)	32
2.1.1.1.1. Interventioner inom ramen för fonderna.....	32
Relaterade typer av åtgärder – artikel 22.3 d i i förordningen om gemensamma bestämmelser och artikel 6 i ESF+-förordningen	32
Huvudsakliga målgrupper – artikel 22.3 d iii i förordningen om gemensamma bestämmelser ..	33
Åtgärder för säkerställande av jämförbarhet, inkludering och icke-diskriminering – artikel 22.3 d iv i förordningen om gemensamma bestämmelser och artikel 6 i ESF+-förordningen.....	33
Angivande av de särskilda målterritorierna, inbegripet planerad användning av territoriella verktyg – artikel 22.3 d v i förordningen om gemensamma bestämmelser	34
Interregionala, gränsregionala och transnationella åtgärder – artikel 22.3 d vi i förordningen om gemensamma bestämmelser.....	34
Planerad användning av finansieringsinstrument – artikel 22.3 d vii i förordningen om gemensamma bestämmelser.....	35
2.1.1.1.2. Indikatorer.....	35
Tabell 2: Utfallsindikatorer.....	35
Tabell 3: Resultatindikatorer.....	35
2.1.1.1.3. Preliminär fördelning av anslagna (EU-)medel efter interventionstyp.....	36
Tabell 4: Dimension 1 – interventionsområde.....	36
Tabell 5: Dimension 2 – finansieringsform	36
Tabell 6: Dimension 3 – territoriell genomförandemetod och territoriellt fokus	36
Tabell 7: Dimension 6 – ESF+-sekundärteman	37
Tabell 8: Dimension 7 – ESF+, Eruf, Sammanhållningsfonden och FRO, jämförbarhetsdimensionen	37
2.2. Prioriteringar för tekniskt bistånd	38
3. Finansieringsplan	39
3.1. Överföringar och bidrag (1).....	39
Tabell 15A: Bidrag till InvestEU* (uppdelning per år).....	39
Tabell 15B: Bidrag till InvestEU* (sammanfattning).....	39
Motivering, med beaktande av hur dessa belopp bidrar till uppnåendet av de politiska mål som har valts i programmet i enlighet med artikel 10.1 i InvestEU-förordningen.....	39
Tabell 16 A: Överföringar till instrument med direkt eller indirekt förvaltning (fördelning per år).....	40
Tabell 16B: Överföringar till instrument med direkt eller indirekt förvaltning* (sammanfattning).....	40
Överföringar till instrument med direkt eller indirekt förvaltning – Motivering.....	40
Tabell 17 A: Överföringar mellan Eruf, ESF+ och Sammanhållningsfonden, eller till en annan fond/fonder* (fördelning per år)	40
Tabell 17B: Överföringar mellan Eruf, ESF+ och Sammanhållningsfonden, eller till en annan fond/fonder (sammanfattning)	40
Överföringar mellan fonder med delad förvaltning, inbegripet mellan sammanhållningspolitiska fonder – Motivering	41
3.2. FRO: anslag inom programmet och överföringar (1)	41
3.3. Överföringar mellan regionkategorier till följd av halvtidsöversynen	41
Tabell 19 A: Överföringar mellan regionkategorier till följd av halvtidsöversynen, inom programmet (fördelning per år)	41
Tabell 19B: Överföringar mellan regionkategorier till följd av halvtidsöversynen, till andra program (fördelning per år)	41
3.4. Överföringar tillbaka (1).....	41
Tabell 20 A: Överföringar tillbaka (uppdelning per år).....	41
Tabell 20B: Överföringar tillbaka* (sammanfattning)	42

3.5. Anslag per år	43
Tabell 10: Anslag per år	43
3.6. Totala anslag per fond och nationell medfinansiering	44
Tabell 11: Totala anslag per fond och nationellt bidrag	44
4. Nödvändiga villkor	45
5. Programmyndigheter.....	67
Tabell 13: Programmyndigheter	67
Fördelningen av ersatta belopp för tekniskt bistånd i enlighet med artikel 36.5 i förordningen om gemensamma bestämmelser om fler organ identifieras som ska ta emot betalningar från kommissionen	67
6. Partnerskap.....	68
7. Kommunikation och synlighet.....	70
8. Användning av enhetskostnader, enhetsbelopp, schablonsatser och finansiering utan koppling till kostnader	72
Tabell 14: Användning av enhetskostnader, enhetsbelopp, schablonsatser och finansiering utan koppling till kostnader	72
Tillägg 1: Bidrag från unionen på grundval av enhetskostnader, enhetsbelopp och schablonsatser	73
A. Sammanfattning av de viktigaste delarna	73
B. Uppgifter per typ av insats	74
C. Beräkning av standardiserade skalor för enhetskostnader, enhetsbelopp eller schablonsatser	74
1. Uppgiftskälla som använts för beräkningen av de standardiserade skalorna för enhetskostnader, enhetsbelopp eller schablonsatser (vem tog fram, samlade in och registrerade uppgifterna, plats för datalagring, brytdatum, validering etc.)	74
2. Ange varför den föreslagna metoden och beräkningen på grundval av artikel 94.2 i förordningen om gemensamma bestämmelser är relevant för insatstypen.	74
3. Ange hur beräkningarna gjordes, särskilt eventuella antaganden i fråga om kvalitet eller kvantitet. I relevanta fall ska statistiska belägg och referensvärden användas och på begäran tillhandahållas i ett format som kommissionen kan använda.	74
4. Förklara hur ni har säkerställt att endast stödberättigande utgifter ingår i beräkningen av standardskalan av enhetskostnad, enhetsbelopp eller schablonsats.	74
5. Revisionsmyndighetens eller revisionsmyndigheternas bedömning av beräkningsmetoden, beloppen och arrangemangen för att säkerställa kontroll, insamling och lagring av uppgifter samt uppgifternas kvalitet.....	74
Tillägg 2: Bidrag från unionen på grundval av finansiering som inte är kopplad till kostnaderna	76
A. Sammanfattning av de viktigaste delarna	76
B. Uppgifter per typ av insats	77
Tillägg 3: Förteckning över planerade insatser av strategisk betydelse med en tidplan.....	78
DOCUMENTS.....	79

1. Programstrategi: viktigaste utmaningar och politiska åtgärder

Referens: artikel 22.3 a i–viii och a x samt b i förordning (EU) 2021/1060 (förordningen om gemensamma bestämmelser)

Den övergripande målsättningen för programmet är att utveckla kunskapen och innovationskapaciteten för förnyelse, stärkt konkurrenskraft och mindre sårbarhet i näringslivet. Långsiktiga åtgärder vilka delfinansieras från två strukturfonder kan genom en samordnad programplanering och ett gemensamt genomförande koncentrera insatserna till förnyelse och resiliens inom näringslivet och kontinuerligt lärande för att främja deltagandet i arbetslivet. På det sättet främjas ekonomisk tillväxt och en fortsatt hög sysselsättningsnivå. Ålands ekonomi står inför ett flertal utmaningar och den nationellt inriktade investeringspolitiken kan kompletteras med EU-delfinansierad finansiering bidra till en positiv utveckling. Relevanta

landsspecifika rekommendationer och Kommissionens riktlinjer 2019 presenterade i bilaga D har varit vägledande i valen av programmets inriktning och särskilda mål.

En utvecklande verksamhetsmiljö för företag och ett kontinuerligt lärande hos arbetskraften och befolkning utanför arbetskraften på Åland är centrala faktorer för en hållbar tillväxt. Flexibilitet är en styrka vid eventuella omvärldsförändringar till följd av externa hot eller snabba förändringar i den ekonomiska konjunkturen.

Ålands landskapsregering beslöt i december 2013 att föra ett meddelande om en strategi för hållbar utveckling till lagtinget. Målet är att Åland ska vara ett helt hållbart samhälle år 2051 och en konkretiserad handlingsplan har successivt utarbetats. Hösten 2016 lanserades en utvecklings- och hållbarhetsagenda (Bärkraft, 2016) med sju strategiska utvecklingsmål där FN:s 17 mål enligt Agenda 2030 har beaktats. Förverkligandet av den lokala agendan för Åland utgör samtidigt det åländska bidraget till genomförandet av FN:s Agenda 2030.

För det åländska näringslivet är i synnerhet de strategiska utvecklingsmålen 5 och 7 'Attraktionskraft för boende, besökare och företag'[1] samt 'Hållbara och medvetna konsumtions- och produktionsmönster'[2] relevanta för den kommande programperioden med finansiering från regionalfonden. För den enskilda individen är de strategiska utvecklingsmålen 1 och 2 'Välstånd för människor vars inneboende resurser växer'[3] samt 'Alla känner tillit och har verkliga möjligheter att vara delaktiga i samhället'[4] relevanta för socialfonden.

Insatserna i programmet bidrar även till genomförandet av EU:s Östersjöstrategi. Landskapsregeringens övriga insatser för Östersjöstrategin bedrivs bl.a. genom deltagande i HELCOMS:s arbete med ett nytt åtgärdsprogram för Östersjön, i den nordiska Hav- och kustarbetsgruppen samt genom deltagande i ett antal internationella samarbetsprojekt vilket stöder Östersjöstrategin.

Programmet tar hänsyn till den europeiska pelaren för sociala rättigheter[5], framför allt den första[6], andra[7], tredje[8], fjärde[9] och sjuttonde[10] principen.

Programmet med finansiering från ESF+ stöder särskilt utvecklingen av sysselsättning, livslångt lärande och arbetsliv, jämställdhet, lika möjligheter och integration.

Programmets insatser stöder de arbetsmarknadspolitiska målen på Åland vilka genomförs med nationella insatser. Ungdomsgarantin genomförs på Åland genom ett system som består av en mängd olika stödåtgärder anpassade till förhållandena på Åland med hänsyn till ungdomsarbetslöshetens nivå.

Det utbildningspolitiska programmet, Kompetens 2025 - Utbildning för en hållbar framtid på Åland, vägleder även programmets planerade insatser för livslångt lärande.

Landskapsregeringens agenda för jämställdhet 2019 - 2030 tydliggör ramarna för jämställdhet inom Åland. Agendan stödjer genomförandet av programmet.

Ett åtgärdsprogram för Ålandsregeringens funktionshinderpolitik 2022 - 2025 med fokus på ökad tillgänglighet färdigställs våren 2022. Regeringens program för integrationsfrämjande 2020 - 2023 kommer att uppdateras 2022.

Under genomförandet av detta program, där så är relevant, kommer investeringarna att ta hänsyn till principerna för det nya europeiska Bauhaus - initiativet.

Programförslaget och de åtgärder som kan finansieras kan påverka miljön både positivt och negativt men det går inte att dra slutsatsen att påverkan är betydande enligt den behovsbedömning som gjorts.

Åtgärderna som delfinansieras från regionalfonden sker genom direkta bidrag till företag och projekt (ej statsstöd) och kompletterar på ett bra sätt övriga nationella instrument såsom Finnvera lånefinansiering och garantier (avtal mellan Ålands landskapsregering och Finnvera). Tillsammans med nyttjandet av förenklade kostnadsmodeller bedöms förvaltningsmyndighetens administrativa förvaltningskostnader som rimliga. Riskkapitalfinansiering delfinansierat från fonden genom finansieringsinstrument föreslås inte.

Inom ramen för de åländska reform- och investeringsprojekt som föreslås i EU:s facilitet för återhämtning och resiliens kan synergieffekter uppnås framför allt när det gäller att stödja den gröna och digitala omställningen.

Synergieffekter mellan strukturfonderna uppnås på ett bra sätt när insatserna gemensamt syftar till att uppnå en långsiktig hållbar tillväxt. Åtgärder som avser stärka konkurrenskraften, öka aktivitetsnivån när det gäller innovationer och att höja internationaliseringsgraden med delfinansiering från regionalfonden får bäst effekt när de samverkar med åtgärder som ökar det sociala kapitalet och humankapitalet (socialfonden). Fondernas gemensamma insatser behövs för att stödja utvecklingen av sysselsättning, kontinuerligt lärande i arbetslivet, jämställdhet och jämlikhet, lika möjligheter och deltagande.

Regionalfondens insatser stöder målen i programmet Horisont Europa genom att finansiera företagens eget innovationsarbete och samarbetsformer mellan företag och utbildningsinstitutioner.

Horisontella utmaningar

Sedan långt tillbaka har olika former av rederiverksamhet varit den drivande kraften i den åländska ekonomin. Runt verksamheten utvecklades ett sjöfartskluster och en alltmer internationaliserad sjöfart. Under 2000-talet har dock sjöfartens tillväxt avstannat och sektorns roll i Ålands makroekonomi har krympt framför allt genom utflaggningar. Sjöfartens tillbakagång har varit en starkt bidragande orsak till att Ålands BNP ännu inte har passerat nivån före den globala finanskrisen 2008.

Covid-19 pandemin har med början år 2020 ytterligare drabbat den åländska rederiverksamheten och den åländska ekonomin har hamnat i en recession som framför allt kommer att påverkas av hur hårt och länge rederiverksamheten kommer att drabbas av reserestriktioner och stängda gränser vilket i sin tur påverkar den landbaserade besöksnäringen som hör till de absolut hårdast drabbade branscherna. Under 2020 föll BNP dramatiskt, enligt preliminära beräkningar med 19 procent långt efter grannländerna Sverige och Finland. Den åländska BNP-tillväxten uppvisar större variationer från år till år än för större ekonomier, som Sverige och Finland. Utvecklingen inom enskilda branscher och företag får lättare genomslag i den lilla åländska ekonomin, än i större och mer diversifierade ekonomier.

Det totala invånarantalet på Åland har under perioden 2000 – 2020 ökat från 25 776 till 30 129 personer. Befolkningsutvecklingen har från år 2000 framför allt drivits av en positiv nettoinflyttning av personer i arbetsför ålder. Flyttningsrörelsen med ett flyttningsnetto (+245) under pandemin har även varit en positiv överraskning. Den största ökningstakten i olika åldersgrupper hos befolkningen har ändå varit i åldersgrupp 65+. Försörjningskvoten uppgick år 2019 till ca 80 vilket är en hög kvot för den arbetsföra befolkningen och håller inte jämna steg med befolkningsutvecklingen. Befolkningens åldersstruktur är därför viktig för hela samhällets långsiktiga bärkraft. Av den inflyttade befolkningen var 94 procent av

de som var födda utanför Norden i åldrarna 25–64 år, vilket är positivt för arbetsmarknaden och bidrar till en aning sänkt försörjningskvot.

Även om befolkningstillväxten fortfarande ser mycket bra ut förväntas det ansträngda ekonomiska läget på Åland om pandemin blir långvarig dämpa inflyttningen samtidigt som det kan ske en ökning av utflyttning då människor söker arbete eller studier utanför Åland.

På samma sätt har arbetsmarknadsläget på Åland innan pandemin bröt ut varit mycket bra i nordisk jämförelse. Det relativa sysselsättningstalet har varit högt, med andra ord har den sysselsatta andelen av befolkningen i arbetsför ålder varit hög. Dessutom har arbetslöshetsgraden varit låg, lägre än i Finland och Sverige. Arbetsmarknadsläget har därför varit en av de viktigaste förklaringarna till Ålands positiva flyttningsnetto. Beroende på hur arbetsmarknadsläget utvecklas i de ursprungsländer därifrån det skett inflyttning till Åland samt hur läget är på den åländska arbetsmarknaden så kan den positiva flyttningsrörelsen förändras. Rekrytering av arbetskraft är utmanande på små marknader som Åland. Av de inflyttade med svenska som modersmål var sysselsättningstalet 81,8 år 2019 medan det var 77,6 för personer med finska som modersmål. För personer med annat modersmål än svenska och finska var sysselsättningstalet 67,7, alltså avsevärt lägre.

Under 2020 försämrades arbetsmarknadsläget i en mycket allvarlig negativ riktning med för Åland mycket stort antal arbetslösa och permitterade. Det relativa arbetslöshetstalet ökade kraftigt under pandemin och årsmedeltalet låg på 9,5 procent. Ungdomsarbetslöshetsgradens årsmedeltal låg på 13,1 procent. Den procentuella andelen lediga jobb i förhållande till arbetskraften (vakansgraden) minskade drastiskt mellan 2019 och 2020. I takt med att samhället har kunnat öppna upp har arbetsmarknaden haft en god utvecklingen under det första halvåret 2021. Risken för långvarigt negativa effekter av den förhöjda långtidsarbetslösheten kvarstår.

Utöver den så viktiga sjöfarten har företagen på Åland med anledning av allmänna restriktioner och begränsningar i sitt näringsutövande tvingats till drastiska åtgärder. Det snabbt ändrade ekonomiska läget ställer stora krav på omställningar inom det åländska samhället såväl på kort som lång sikt. En återhämtning av ekonomin som styr utvecklingen mot en hållbar framtid blir en utmaning.

Klimatförändringarna förväntas få både direkta och indirekta effekter även på Ålands långsiktiga tillväxtförutsättningar. De direkta effekterna består bland annat av förändrade förutsättningar för framför allt primärnäringarna på grund av högre årsmedeltemperatur, ett fuktigare klimat samt lägre salthalt och högre temperaturer i Östersjön.

Åtgärder för att hantera dessa handlar om att förutom betydande minskningar i utsläpp och investeringar i koldioxidnsål produktion och teknologi även i alla produktions- och konsumtionsled bättre tillvarata, tillverka och nyttja material i syfte att uppnå klimatmål och bli koldioxidneutrala. Att underlätta innovationer och etablering av innovativa företag är en av flera strategiska åtgärder i Ålands Energi och klimatstrategi för att uppnå målen i strategin fram till år 2030 för att Åland ska bli ett mera förnyelsebart, energieffektivt och koldioxid neutralt samhälle. Klimatpolitiken är central även för Ålands utveckling ur ett tillväxtperspektiv. I ljuset av klimatförändringarna är det en ytterligare utmaning för företagen med strängare krav på hållbarhet att öka sin produktivitet men det kan även innefatta nya affärsmöjligheter framför allt inom utvecklandet av hållbara produktions- och konsumtionsmönster.

Utmaningar gällande erfarenheter och lärdomar samt administrativ kapacitet

Med ett litet program blir utmaningen att använda de knappa resurser som finns på ett ändamålsenligt sätt i avsaknad av avancerade digitala processer. Förvaltningens styrkor är en samordnad organisation, korta beslutsvägar och kundfokus. I utvärderingen 2014 - 2020 lyftes speciellt fram betydelsen av kommunikation och information kring programmet. Utvärderarna poängterade särskilt betydelsen av goda projektexempel i syfte att sprida kunskapen till övriga potentiella stödmottagare.

Av många olika faktorer som påverkat företagens verksamhet under de senaste fem åren har myndigheters olika regler och krav haft stor påverkan. Erfarenheter från programperioden 2014 - 2020 visar enligt

utvärderarna att fördelningen av stöd till ”profilprojekt” med bredare målgrupp har förmått att samla in en stor mängd åländska företag och andra aktörer. Förutom att programmet har nått en bred kategori av aktörer – ett resultat som skulle varit svårt att uppnå enbart med projekt som drivs av företag och organisationer med fokus på enstaka nischprodukter eller service så minskar det administrativa arbetet som är förknippat med att driva ett projekt för det enskilda företaget.

Målsättningen är att fortsättningsvis förenkla för de enskilda företagen och att stimulera till projektstöd där enskilda företag ges möjlighet att delta i projektarbetet vilket lämnar utrymme för företagen att fokusera på utveckling av den egna verksamheten och mottagaren av stödet tar ett kollektivt ansvar för att driva och administrera projektet. Vid sidan av detta kommer även SME företag erbjudas möjlighet att ansöka om direkta företagsstöd.

Erfarenheterna med förenklade kostnadsmodeller har varit positivt. Genomförandet av dessa i enlighet med de bidragsformer för förenkling som stipuleras i artikel 53 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1060 av den 24 juni 2021 förordning fortsätter i syfte att korta ner handläggningstiderna fram till utbetalning.

Förvaltande myndigheten kommer under genomförandet av programmet att främja strategisk användning av offentlig upphandling för att stödja politiska mål (inklusive professionaliseringsinsatser för att åtgärda kapacitetsbrister). Mottagarna bör uppmuntras att använda mer kvalitetsrelaterade och livscykelkostnadskriterier. När det är möjligt bör miljöhänsyn (t.ex. gröna kriterier för offentlig upphandling) och sociala överväganden samt innovationsincitament införlivas i offentliga upphandlingsförfaranden.

Utmaningar för små och medelstora företag

Entreprenörskap

Näringslivet på Åland karaktäriseras som ett samhälle med starkt entreprenörskap där mångsyssleriet är utbrett på mikroföretagsnivå. Närmare 85 procent av företagen sysselsätter fyra personer eller färre. En stark tjänstesektor dominerar fortfarande näringsstrukturen på Åland där i synnerhet sjötransporterna och det maritima klustret tillsammans med ett begränsat antal företag inom finans och försäkring, företag med högteknologisk spetskompetens samt företag inom industrisektorn och livsmedelsindustrin bygger upp den åländska ”exportekonomin”. Ungefär två tredjedelar av de knappt 2 600 företagen på Åland är verksamma inom tjänstebranscherna.

Under det senaste decenniet har ekonomin på Åland förändrats. Inom den traditionellt starka sjöfarten har utflaggningar flyttat ut väsentliga delar av den ekonomiska verksamheten utanför landskapets gränser. Samtidigt har andra branscher som t.ex. finanssektorn och andra tjänstebranscher upplevt en tillväxt. Sammantaget kan det se ut som att utvecklingen stannat till följd av en stagnerad produktivitetstillväxt som har legat under närliggande regioners tillväxttakt. På Åland varierar dock produktivitetsnivåerna kraftigt mellan branscherna enligt nivån på förädlingsvärde per arbetad timme i förhållande till genomsnittet för hela ekonomin. Till de högproduktiva branscherna räknas bl.a. vatten och el, företagstjänster inkl. finans, livsmedelsindustri, övrig industri, transport och utbildning. Till de lågproduktiva branscherna räknas framför allt tjänstenäringarna.

Trenden vad gäller antalet åländska företag har i regel varit växande under de senaste åren. Det ökat antalet arbetsplatser i den privata sektorn plus antalet företagare haft en svag ökning under perioden 2000 - 2016. Samtidigt har det totala antalet arbetsplatser växt. Tillskottet av arbetsplatser under perioden har tillkommit i offentlig sektor. En del av förklaringen till den svaga tillväxten av antalet sysselsatta är pensionsavgångarna, expansion i den offentliga sektorn och vissa större utflaggningar inom sjöfarten som skedde under dessa år.

Recessionen år 2008 i samband med finanskrisen ses i antalet sysselsatta, som sjönk kraftigt åren 2009 – 2010, men inte i antalet företag. Detta innebär att medelstorleken på företagen på Åland minskade, och har minskat ända sedan början av 2000-talet. I genomsnitt sysselsätter företagen år 2018 ungefär 5,7

arbetande ålänningar, jämfört med ca 6,9 arbetande år 2000. Utvecklingen för antalet företag per invånare visar även att mängden företag har ökat även i förhållande till befolkningen sedan år 2000, även om utvecklingen tycks ha avstannat och vänt nedåt sedan år 2016.

Exporterande företag är ofta större än de som säljer endast på hemmamarknaden. Skalfördelar är en faktor som stöder högre produktivitet, vilket innebär att de större företagen kan producera sina varor och tjänster till en lägre styckekostnad än mindre företag. Statistiken över åländska företag vittnar om samma sak: andelen exportföretag ökar med företagens storlek och företag med en personalstyrka på över 20 personer utgör den absolut största gruppen.

Eftersom 85 procent av företagen sysselsätter fyra personer eller färre är utmaningarna stora för att växa och ta steget ut på den internationella marknaden.

Med covid-19 pandemin drabbades det privata näringslivets branscher hårt. Näringslivets omsättning fortsatte under hösten 2021 att närma sig 2019-årsnivå (finansbranschen undantaget). De tjänstebanscher som tyngt den totala tjänstesektorn är transportbranschen och hotell- och restaurangbranschen.

De närmaste åren beräknas antalet arbetsplatser inom privat sektor att minska och det finns i dagsläget ingen säker prognos på hur lång tid återhämtningen eller omställningen av ekonomin tar. Utvecklingen beror på i vilken takt och omfattning gränserna mellan länder öppnas[11].

Att mot denna bakgrund stimulera efterfrågan på arbetskraft inom tillväxtorienterade branscher inom näringslivet och samtidigt främja tillgången på rätt kompetens på arbetsmarknaden är mycket utmanande. Det finns behov av att få företagen att återhämta sig men även att växa, ta steget till internationalisering och öka produktiviteten vilket är en nödvändighet för att vara konkurrenskraftig i förhållande till omkringliggande marknader. För en liten ö-ekonomi med omfattande handels- och flyttningströmmar med omvärlden är de administrativa formaliteterna dessutom utmanande och med omfattande restriktioner drabbas små samhällen som Åland extra hårt.

Digitalisering

Samhället blir alltmer digitalt genom en ständig utveckling av digitala tekniker och tjänster. Den moderna informations- och kommunikationsinfrastrukturen utgör grunden för mycket av den framtida samhällsutvecklingen, inklusive näringslivets verksamhetsförutsättningar. Kundkontakter sköts mer och mer via internet och marknadsföringen i sociala media har ökat i betydelse liksom internationella kontakter. Automatisering av både produktion och administration har också påverkat en stor andel företag.

Det finns idag ett relativt omfattande informations- och kommunikationsnät som sträcker sig över stora delar av Åland. Alla kommuner innefattas i någon grad av de olika aktörernas verksamhetsområden för fiber och kan ansöka om anslutning. Det finns basstationer runt om på Åland för 4G som täcker ca 95 procent av Ålands befolkning. Tester har börjat göras med 5G. En väl utvecklad IKT-struktur kan även öka allmänhetens och företagens möjligheter att växa och hitta nya affärsmodeller och enkelt nå fram till och utnyttja olika tjänster och service.

Digitalt kunnande är idag en mycket stark konkurrensfördel och den tekniska utvecklingen skapar möjligheter. Samtidigt stöter företagen på utmaningar när det gäller kompetens inom digitalisering och teknologi. Som ett led i genomförandet bör den administrativa kapaciteten i de små och medelstora företagen förbättras. Inför en strukturomvandling behöver de möjligheter som bl.a. digitaliseringen erbjuder utnyttjas i högre grad. En ökad konkurrens om kompetens och högre kunskapskrav på arbetsmarknaden är ytterligare utmaningar. En utmaning blir den efterfrågan på bl.a. specialister inom informations- och kommunikationsteknik (IKT) som finns inom ett flertal branscher och som är oförändrad trots utvecklingen på arbetsmarknaden med en rejäl negativ volymtillväxt med anledning av covid-19 pandemin och ett avsevärt minskande rekryteringsbehov.

Enligt en tillväxtstudie som gjorts sker och förväntas de största tekniska framstegen och de största investeringarna i ny teknik ske i branscher som står nära den största delen av förädlingsvärdet på Åland – till exempel bank- och försäkring, it och sjöfart.

För det privata näringslivet innebär utvecklingen inom bland annat artificiell intelligens och automation möjligheter till effektivare rekrytering, minskat personalbehov samt nya affärsmöjligheter. Tillgång till ny teknik bedöms som god, men däremot kan åldrande kunder, myndighetskrav samt en ovilja att ta obeprövad teknik i bruk verka hämmande på utvecklingen.

Olika aspekter av digitalisering har också påverkat företagen i hög grad. Kundkontakterna sköts mer och mer via internet och marknadsföringen i sociala media har ökat i betydelse. Likaså har automatiseringen av både produktion och administration påverkat ungefär 45 procent av företagen.

Personliga tjänster, dvs tjänsteföretag som riktar sig till enskilda, har ökat marknadsföringen på nätet och i sociala medier, likaså känner de av den ökade konkurrensen om arbetskraft och de ökade kompetenskraven. Denna bransch rapporterar i högsta grad att de internationella kontakterna ökat under den gångna femårsperioden.

Digitaliseringens olika skeenden såsom marknadsföring i sociala medier, automatiserad administration och produktion samt användningen av internet i kundkontakter är de faktorer där företagen ser de största möjligheterna.

Det finns dock flera företag som anser att deras företag inte kan ta risken att vara bland de första som övergår till en obeprövad teknologi. Risken för felinvesteringar anses vara för stor.

Att nyttja de möjligheter som digitaliseringen ger för att skapa nya verksamhetsmodeller och utveckling av produktions- och verksamhetsprocesser är med andra ord en utmaning för små företag. Det krävs insatser som hjälper till att identifiera tjänster och bistånd med systemstöd hos småföretagen.

Med pandemin covid-19 tvingades samhället till förändringar med digitala förbindelser och tjänster som en följd av restriktioner och övergång till distansstudier och distansarbete. Lärdomar från pandemin måste tas till vara i det utvecklingsarbetet. Effektivare funktioner, mindre platsberoende och utbud av nya verktyg och arbetsmetoder behöver nyttjas på ett optimalt sätt.

För att göra näringsstrukturen mer mångsidig är förnyelse av företagsverksamheten viktig och för att skapa tillväxt behövs internationalisering vilket i sin tur skapar nya arbetsplatser. Den snabba tekniska utvecklingen, digitaliseringen och ekonomiska förändringar i omvärlden är utmaningar för det åländska näringslivet[12].

Innovationer

Tillgång till forskningsbaserad kunskap och experimentell verksamhet som bygger på näringslivets och företagets behov är utmanande. På Åland har investeringarna för forskning och utveckling traditionellt varit låga. För att vara konkurrenskraftig behövs det mer tillämpad forskning i utvecklings- och hållbarhetsprojekt vilka bör ske i nära samarbete med det lokala näringslivet. Ålands innovationsverksamhet ligger på en lägre nivå än i EU och Finland i genomsnitt. I ljuset av EU:s ”Regional Innovation Scorebord” som är en samling av indikatorer som mäter regionernas innovationsaktivitet i indexform visar en tillväxtstudie att Ålands egen innovationsverksamhet ligger på en ”moderat +” nivå. Åland omges samtidigt av innovationsledande regioner både i öst och väst.

Programgenomförandet kommer att fortsätta i linje med den övergripande strategin för den åländska innovationspolitiken under programperioden 2014 - 2020 med fokus på företagets kompetensutveckling i en samhällsmiljö där enskilda personer, företag samt aktörer inom den offentliga och tredje sektorn uppmuntras och stimuleras till kreativitet och innovativt tänkande. Det kan innebära investeringar i

organisatoriska förändringar, förändringar i marknadsorientering, sociala, ekologiska och tekniska innovationer.

För Ålands del har en diversifiering och specialisering av näringslivet kunnat ske trots avsaknaden av den typ av mer kvalificerade forskningsmiljöer som finns i kringliggande större regioner och urbana centra. De åländska företagen har i stället byggt upp den nödvändiga kompetensen i nära samspel med de som efterfrågar produkterna/tjänsterna samt genom rekrytering eller aktivt samarbete med relevanta kompetensmiljöer utanför Åland.

Med programinsatserna kan ett utökat och aktivt deltagande i internationella nätverk och internationella projekt för samarbete och utbyte av goda erfarenheter öka attraktionskraften för Åland. Ett sådant deltagande kan stimulera till uppkomsten av innovationsmiljöer vilka ger spridningseffekter i näringslivet. Med tanke på Ålands litenhet och brist på kritisk massa tillsammans med avsaknaden av ett eget universitet eller högskola med uttalad forskningsprofil (och utbildning på högre nivå) behöver sådana insatser intensifieras[13].

Utmaningar för personer utanför arbetsmarknaden

Med tanke på befolkningsunderlaget, talas det många språk på Åland. Totalt finns det personer från 100 länder på Åland och det talas drygt 80 olika språk. Inflyttade med låg kompetens och låga språkkunskaper behöver snabba vägar för att snabbt nå ut på arbetsmarknaden. Många av de inflyttade har inga betyg med sig eller så är de svåra att överföra till motsvarande åländska. Av kvinnorna är det dessutom en del som inte har någon utbildning alls.

Arbetslösheten är traditionellt låg på Åland men coronakrisen slog hårt mot åländskt näringsliv, som till största delen består av tjänsteföretag. Då samhället plötsligt stod still, steg arbetslösheten till rekordnivåer.

Under undantagsförhållandet i Finland orsakad av covid 19 pandemin var den högsta någonsin på Åland och bland ungdomarna låg den under det andra kvartalet 2020 på drygt 20 procent och för unga män var den som högst 23 procent. Efter halvårsskiftet lindrades detta märkbart, men fortfarande var arbetslösheten hög för årstiden. Det sattes in nationella åtgärder för att första hand ge ungdomar några veckors betald sysselsättning och den 15.9.2020 var arbetslöshetsgraden 10,1 procent fördelat enligt 9,3 procent kvinnor och 10,9 procent män i reella tal 1 547 personer. Ungdomsarbetslösheten var 11,4 procent, fördelat 8,7 procent kvinnor och 14,1 procent män. Snittet för arbetslöshet för 2020 var 9,5 procent jämfört med 3,5 procent år 2019.

ÅSUB gjorde en utredning över hur utsatta personer klarade corona-krisen och bland svaren kan utläsas att inaktiva personer inte längre hade någon fast punkt att vända sig till och att arbetsgivarna skar bort praktikplatser för arbetslösa. Även personer med funktionsnedsättning drabbades då praktikplatser drogs in arbetsgivarna permitterade eller sa upp personal. Handikappförbundet konstaterade att deras klienter blev väldigt isolerade under krisen, framför allt då kommunerna började spara och skar ner på bidragen till dessa grupper. Vidare kunde konstateras att ungdomar som varit borta från den öppna arbetsmarknaden nu var ännu längre bort då många sommarjobb försvann.

Även offentliga sektorn drabbades av olika nedskärningar och i några kommuner permitterades personal.

Då hela det åländska samhället drabbades hårt, drabbades de mest utsatta ännu hårdare. Insatserna räckte inte längre till för att hjälpa de redan arbetslösa och personer med funktionsnedsättningar förlorade insatser. Bland de med svenska som modersmål var år 2017 2,9 procent arbetslösa medan de med annat modersmål än svenska och finska var 11,3 procent. Programmet 2021–2027 fokuserar därav till stor del på de mest utsatta i samhället.[14]

Utmaningar avseende kompetens

I ÅSUBs rapport angående utbildningsbehovet år 2025, framgår det att nyrekryteringsbehovet av arbetskraft med högre utbildning är större för de yrkesområden som domineras av kvinnor. Störst efterfrågan är det på personer med IT-utbildning. Coronakrisen har delvis kastat omkull de tidigare prognoserna. År 2018 hade 68,8 procent av befolkningen en utbildning efter grund- eller folkskola. Kvinnornas andel var högre, 70,6 procent, än männens 67,0 procent. Utökad utbildning och ökad utbildningsnivå är framkomliga och nödvändiga lösningar enligt under sökningar från SITRA 2019 och OECD 2020.

I den officiella statistiken för Åland ser det ut som utbildningsnivån plötsligt steg snabbt år 2016. Detta beror till största delen på att Statistikcentralen tidigare inte inkluderade examina avlagda utomlands och största delen av, framför allt högre examen, examina bland unga ålänningar är avlagda utanför Åland och Finland, företrädesvis i Sverige.

Den genomsnittliga längden på arbetslivet år 2025 är av ÅSUB beräknad till 38,3 år jämfört med 37,3 år 2010. Detta även med mortaliteten beaktad. Den ökade längden på arbetslivet ställer i sin tur krav på fortbildningen, då ökningen beror på att pensionsåldern höjs, inte på att ungdomar kommer ut på arbetsmarknaden tidigare.

En utmaning för det åländska utbildningssystemet är behovet att öka anpassningsbarheten och möjligheten att på ett mer flexibelt sätt möta de olika kraven på examensutbudet. Detta eftersom behovet av arbetskraft varierar med konjunkturen. En annan utmaning är behovet av en långsiktig genomtänkt strukturanpassning av utbildningsutbudet. Helt enkelt vilka utbildningar ska det satsas på Åland. En tredje utmaning är behovet av ökad samverkan med politikområden utanför utbildningssektorns eget omedelbara ansvarsområde. I linje med integrationspolitiken skulle en aktiv samverkan mellan utbildningssektorn, arbetsmarknads- och bostadspolitikerna kunna bidra till återflyttning av både högre utbildad och kvalificerad yrkeskompetens.

Genom att väva ihop alla dessa utmaningar till två prioriteringar *sysselsättningsfrämjande åtgärder* respektive *livslångt lärande*, där inklusionsprioriteringar ingår i båda prioriteringarna bidrar insatserna till en större helhet och ett tydligare helhetsgrepp. Utmaningarna gällande livslångt lärande kan nås inom båda prioriteringarna[15].

[1] Programmets insatser bidrar huvudsakligen till förverkligandet av FN:s utvecklingsmål: 8. Hållbar ekonomisk tillväxt 9. Hållbar industri, innovationer och infrastruktur

[2] Programmets insatser bidrar till förverkligandet av FN:s utvecklingsmål: 12. Hållbar konsumtion och produktion

[3] Programmets insatser bidrar till förverkligandet av FN:s utvecklingsmål: 4. God utbildning för alla

[4] Programmets insatser bidrar huvudsakligen till förverkligandet av FN:s utvecklingsmål: 5. Jämställdhet 10. Minskad ojämlikhet 16. Fredliga och inkluderande samhällen

[5] Europeiska kommissionen, 2018. https://ec.europa.eu/commission/priorities/deeper-and-fairer-economic-and-monetary-union/european-pillar-social-rights/european-pillar-social-rights-20-principles_sv

[6] Utbildning och livslångt lärande

[7] Jämställdhet

[8] Lika möjligheter

[9] Aktiva arbetsmarknadsåtgärder

[10] Inkludering av personer med funktionsnedsättning

[11] *Kommissionen föreslår i sina landsspecifika rekommendationer 2020 bl.a. att gynna privata investeringar för att främja den ekonomiska återhämtningen.*

[12] Kommissionen konstaterar i landsrapporten 2019 att det finns prioriterade behov av investeringar för att öka tillväxten och konkurrenskraften för små och medelstora företag i linje med strategin för smart specialisering.

Att skapa ny affärsverksamhet och främja små och medelstora företags tillväxt och expansion utomlands är i linje med kommissionens investeringsriktlinjer (Annex D).

[13] Kommissionen konstaterar i landsrapporten 2019 att företagens FoU-intensitet, det offentliga stödet till forskning och utveckling och andra innovationsutgifter i företag har minskat. Samarbetet mellan forskning och näringsliv och internationaliseringen kan fortfarande förbättras.

Kommissionens rekommenderar bl.a. att inrikta den investeringsrelaterade ekonomiska politiken på forskning och innovation (landsspecifika rekommendationer 2019 och 2020) vilket i synnerhet det senare är relevant för Åland.

Att förbättra innovationsarbetet i åländska företag är i linje med kommissionens investeringsriktlinjer (Annex D).

[14] Kommissionen rekommenderar i de landsspecifika rekommendationerna från 2019 och 2020 att Åland ska satsa att förbättra incitamenten att arbeta och stärka kompetens och aktiv inkludering, särskilt genom välintegrerade tjänster för arbetslösa och personer utanför arbetskraften (Annex D)

[15] Kommissionen rekommenderar även i de landsspecifika rekommendationerna att kunskapsnivån bland arbetskraften måste höjas (Annex D)

1. Programstrategi: viktigaste utmaningar och politiska åtgärder

Tabell 1

Politiskt mål eller särskilt mål för FRO	Specifikt mål eller särskild prioritering*	Motivering (sammanfattning)
<p>1. Ett konkurrenskraftigare och smartare Europa genom främjande av innovativ och smart ekonomisk omvandling och regional IKT-konnektivitet</p>	<p>RSO1.3. Förbättra de små och medelstora företagens hållbara tillväxt och konkurrenskraft och skapandet av arbetstillfällen i dessa företag, inbegripet genom produktiva investeringar</p>	<p>I programmet för Åland har det politiska målet 1 Ett konkurrenskraftigare och smartare Europa valts med beaktande av kommissionens landsvisa rekommendationer. Till programmet för Åland har valts Eruf-åtgärder särskilt för att främja de små och medelstora företagens tillväxt och konkurrenskraft. Kommissionen rekommenderar i de landsspecifika rekommendationerna för 2019 och 2020 att gynna privata investeringar för att främja den ekonomiska återhämtningen, styra investeringar till den digitala omställningen och investera i forskning och innovation. Åtgärderna syftar till att stimulera nyföretagande och stärka de etablerade företagens möjligheter till förnyelse och utveckling. Åtgärder som stärker konkurrenskraften och ökar produktiviteten i förhållande till omgivande regioner stödjer steget till internationalisering. Innovationsaktiviteter bland företagen behöver intensifieras och företagens marknader breddas. Ålands innovationsverksamhet ligger på en lägre nivå än i EU och Finland i genomsnitt. Det behövs verksamhetsmiljöer som skapar förutsättningar för idéer att utvecklas till säljbara produkter och tjänster. Samarbeten och samverkan mellan företag och mellan företag, den högre utbildningssektorn samt andra samhällsorganisationer kan utvecklas. Samarbetsformer mellan forskning och näringsliv är en möjlighet. Mer tillämpad forskning i utvecklings- och hållbarhetsprojekt i partnerskap</p>

Politiskt mål eller särskilt mål för FRO	Specifikt mål eller särskild prioritering*	Motivering (sammanfattning)
		<p>med det lokala näringslivet främjar tillväxt. I arbetet med att stärka företagens konkurrenskraft och innovationskapacitet behöver det digitala kunnandet och den tekniska utvecklingen nyttjas på ett optimalt sätt. Insatserna kommer att finansieras genom bidrag till stödmottagarna. Motivering: Se beskrivning av insatser RSO1.3</p>
<p>4. Ett mer socialt och inkluderande Europa genom genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter</p>	<p>ESO4.1. Förbättra tillgången till sysselsättning och aktiveringsåtgärder för alla arbetsökande, särskilt unga, och då särskilt via genomförande av ungdomsgarantin, för långtidsarbetslösa och missgynnade grupper på arbetsmarknaden och personer utanför arbetsmarknaden, liksom via främjande av egenföretagande och den sociala ekonomin.</p>	<p>I programmet har det politiska målet 4 Ett mer socialt Europa genom den europeiska pelaren för sociala rättigheter valts med beaktande av kommissionens landsvisa rekommendationer. Inom det särskilda målet a) Förbättra tillgången till sysselsättning för alla arbetsökande, särskilt för unga, långtidsarbetslösa och personer utanför arbetskraften, och främja egenföretagande och den sociala ekonomin har ESF-åtgärder för att underlätta inträdet på arbetsmarknaden valts. Kommissionen rekommenderar i de landsspecifika rekommendationerna från 2019 och 2020 att Åland ska satsa att förbättra incitamenten att arbeta och stärka kompetens och aktiv inkludering, särskilt genom välintegrerade tjänster för arbetslösa och personer utanför arbetskraften. Åland drabbades hårt av den lock-down som följde på coronapandemin. Arbetslösheten har aldrig någonsin varit lika hög som under 2020, som högst 20 %. För att möta utmaningarna med hög arbetslöshet finansierar programmet bl.a. sysselsättningsfrämjande utbildningar. De mest utsatta och svaga grupperna i samhället drabbades ytterligare av nedstängningarna och nedskärningarna. Sysselsättningstalet för personer från tredje land var redan före pandemin 67,7 % medan det för personer födda på Åland var över 80</p>

Politiskt mål eller särskilt mål för FRO	Specifikt mål eller särskild prioritering*	Motivering (sammanfattning)
		%. Eftersom denna grupp riskerar exkludering i samhället, behöver insatser som tex. arbetsverkstäder genomföras liksom kurser i svenska. Insatserna kommer att finansieras genom bidrag till stödmottagarna genom långsiktiga projekt. Motivering: Se beskrivning av insatser ESO4.1
4. Ett mer socialt och inkluderande Europa genom genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter	ESO4.7. Främja livslångt lärande, särskilt flexibla möjligheter till kompetenshöjning och omskolning för alla när det gäller entreprenörsfärdigheter och digitala färdigheter, bättre förutse förändringar och nya kompetenskrav utifrån arbetsmarknadens behov, underlätta karriärövergångar och främja yrkesmässig rörlighet	Inom det andra valda särskilda målet, f) Främja livslångt lärande, särskilt flexibla möjligheter till kompetenshöjning och omskolning för alla när det gäller digitala färdigheter, bättre förutse förändringar och nya krav på kompetens utifrån arbetsmarknadens behov, underlätta karriärövergångar och främja yrkesmässig rörlighet har ESF-åtgärder för att främja livslångt lärande valts. Kommissionen rekommenderar även i de landsspecifika rekommendationerna att kunskapsnivån bland arbetskraften måste höjas. Genom satsningar på det livslånga lärandet kan riskgrupper så som män med låg utbildning, nyinflyttade och personer funktionsnedsättning ges möjlighet att via fortbildningsprojekt kunna hålla sig kvar på arbetsmarknaden. Efter coronapandemin är det viktigt att företagen har personal som är välutbildad och motiverad. Fortbildningsprojekt är ett viktigt instrument för detta genom långsiktiga projekt. Under pandemin bytte en stor del av de permitterade personerna bransch, framför allt inom serviceyrken. Detta har lett till en brist på arbetskraft och ökat på mismatchningen då samhället öppnar upp igen. Insatserna kommer att finansieras genom bidrag till stödmottagarna. Motivering: Se beskrivning av insatser ESO4.7

* Särskilda prioriteringar enligt ESF+-förordningen

2. Prioriteringar

Referens: artikel 22.2 och 22.3 c i förordningen om gemensamma bestämmelser

2.1. Andra prioriteringar än tekniskt bistånd

2.1.1. Prioritering: 1. Entreprenörskap, utveckling och innovation (Eruf)

2.1.1.1. Specifikt mål: RSO1.3. Förbättra de små och medelstora företagens hållbara tillväxt och konkurrenskraft och skapandet av arbetstillfällen i dessa företag, inbegripet genom produktiva investeringar (Eruf)

2.1.1.1.1. Interventioner inom ramen för fonderna

Referens: artikel 22.3 d i, iii, iv, v, vi och vii i förordningen om gemensamma bestämmelser

Relaterade typer av åtgärder – artikel 22.3 d i i förordningen om gemensamma bestämmelser och artikel 6 i ESF+-förordningen

Målet är att stöda nyetablering av företag, tillväxt i företag, öka deras konkurrenskraft och internationalisering samt främja återhämtning efter covid-19 pandemin. Målet är även att innovationsarbetet i företagen stärks, bl.a. genom att nyttja den utveckling som sker genom digitala lösningar, tillämpad forskning, studier och experiment samt operativa processer och kommersialiseringsprocesser som stöder företag att utvecklas.

Åtgärder för internationalisering bidrar på kort sikt till ökad försäljning och stimulerar på längre sikt till förnyelse och innovationskraft i företagen då nya marknader öppnas upp och skapar förutsättningar för tillväxt. Investeringar för små och medelstora företag som förnyar verksamheten och ökar produktiviteten bidrar till detta.

Innovationspolitiken är en viktig del i genomförandet av det särskilda målet och stöder den åländska näringspolitiken för långsiktigt ökad produktivitet, ökad sysselsättning och växande export av miljömässigt hållbara – men samtidigt ekonomiskt konkurrenskraftiga produkter.

För perioden 2014 – 2020 fastställde landskapsregeringen på Åland en innovationsstrategi för smart specialisering. Strategin för den åländska innovationspolitiken är fortsättningsvis att fokusera stödet till företagens egen kompetensutveckling genom att stödja processer för entreprenörskap, snarare än en mer traditionell FoU-satsning. En sådan marknadsnära kunskapsutveckling som syftar till att stärka förutsättningarna för entreprenörskap och nyföretagande på Åland kan ske genom t.ex. nätverk, samarbeten, kurser och seminarier som utvecklar företagets samlade kompetens med fokus på en näringsstruktur i omvandling.

Förnyelse ”innovation” som skapar ett mervärde på marknaden och innefattar både produktinnovationer (varor och tjänster) och processinnovationer t.ex. förändringar i affärsverksamhetens produktion, hur företaget tar sig an nya marknader och målgrupper, marknadsföring och administration. Innovationsmiljöer bidrar till en positiv utveckling och stärks genom nationellt och internationellt nätverkande och genom aktivt samarbete/samverkan med

andra utbildnings- och forskningsenheter inom och utanför Åland. Den teknologiska utvecklingen skapar möjligheter inom framför allt digitalisering, automatisering och artificiell intelligens som företagen kan nyttja. Nya satsningar inom dessa områden främjar en hållbar tillväxt.

Kunskap utvecklas genom en fördjupad samverkan mellan högre utbildningsinstanser, näringsliv och samhälle genom att etablera plattformar och samarbetsforum där olika bakgrunder och perspektiv möts. Dessa samarbeten syftar till att utveckla företagens innovationsförmåga, att utveckla nya idéer och stärker deras tillväxt och långsiktiga konkurrenskraft.

En sådan utveckling stärks ytterligare genom kompetensväxling i form av kunskapsutbyte och bättre kommunikation inom ramen för ett innovationssystem som både innovatörer och entreprenörer förstår och använder.

Investeringar i och användandet av digitala lösningar blir ett viktigt verktyg för företagen. Med hjälp av ny och modern teknik, elektroniska produkter och tjänster utvecklas affärsverksamheten. För att möjliggöra detta görs insatser för att stödja och utveckla innovations- och digitala lärmiljöer.

För att stöda nyetablering av företag och hjälpa företag som drabbats av effekterna av pandemin Covid19 samt inför förestående ägarbyten och/ eller generationsskiften är det viktigt med samverkan mellan företag, intresseorganisationer och myndigheter samt effektiva rådgivningssystem.

Mer kvalificerat stöd och hjälp i bedömningar, rådgivning, samtal, finansiering och nätverkande behöver ges till nya och etablerade företag i flera branscher vilket skapar förutsättningar för att utveckla nya produkter och tjänster.

Exempel på aktiviteter;

Nya företag, uppstartföretag, ny affärsverksamhet och nya affärsmodeller i etablerade företag utvecklas genom rådgivning kring

- företagsetablering
- affärsutveckling
- produkt- och tjänsteutveckling som bygger på analyser av företagarens specifika behov och förutsättningar,
- kartläggning av företagarens resurser för att tillgodose behovet av kompetens och rekrytering av arbetskraft.
- ”Match making” för att hitta samarbetspartners.

Inträde och kommersialisering på marknaden för idéer, produkter och tjänster som har utvecklats av små och medelstora företag främjas genom konsultcheckar för

- stödtjänster som ökar kunskapen kring t.ex. paketering av en tjänst eller produkt, marknadsanalys, prissättning och säljfrämjande åtgärder.

Tillväxtorienterade företags (SME) expansion på den internationella marknaden främjas genom internationaliseringsstöd för

- ökad kunskap om nya marknader, kulturer och att göra ”business” såsom upprättande av internationaliseringsstrategier, framtagande av marknadsundersökningar, testning eller pilottestning av produkt- och tjänstekoncept bland kunderna, validering av marknader, provmarknadsföring och deltagande i internationella mässor utanför Åland.

- företagssamarbeten, företagskluster och nätverk där även större företag deltar.

- PR och marknadsföringsåtgärder.

Innovationsarbetet förbättras genom åtgärder som främjar utveckling och kommersialisering av produkter, tjänster och tillverkningsmetoder samt införande av ny teknik (automatisering),

genom produktutvecklingsstöd till företag och utvecklingsstöd för

- affärsutveckling inom företaget med stöd av innovationsprocesser avseende t.ex. kompetensförsörjning, organisation, produktion, resurseffektivitet, marknadsinvesteringar och internationalisering.

- branschöverskridande samarbeten, där innovatörer, entreprenörer, företag och kunder tillsammans kan hitta lösningar på marknads behov,

- entreprenörprocesser där företag och entreprenörer länkar samman sin verksamhet mot forskning, utveckling och innovation (innovationslabb) inom och utanför Åland och

- problemlösningsbaserad kunskapsutveckling inom ramen för Ålands IT-kluster

Åtgärderna förväntas tillsammans med företagens egen utvecklingsverksamhet och de nationellt finansierade stödinsatserna generera en snabbare tillväxt i små och medelstora företag.

Åtgärderna förväntas inte ha någon väsentlig negativ miljöpåverkan på grund av sin karaktär och bedöms vara förenliga med principen ”Do No Significant Harm” (DNSH), som allmänt ingår i taxonomin.

Resultaten av de åtgärder som stöds genom Ålands program är tillväxt med flera konkurrenskraftiga företag som ökar sin produktivitet, flera nystartade företag, flera företag som förnyar sin affärsverksamhet, utvecklar innovationer, expanderar på marknaden och internationaliserar. Fler företag utnyttjar digitaliseringens möjligheter och utvecklar sin affärsverksamhet med hjälp av förnyad teknologi och samarbetet mellan näringslivet och utbildningsorganisationer har utvecklats.

Huvudsakliga målgrupper – artikel 22.3 d iii i förordningen om gemensamma bestämmelser

Små och medelstora företag i programområdet, potentiella entreprenörer och företagsfrämjande organisationer samt offentliga aktörer.

Åtgärder för säkerställande av jämställdhet, inkludering och icke-diskriminering – artikel 22.3 d iv i förordningen om gemensamma bestämmelser och artikel 6 i ESF+-förordningen

I genomförandet av alla insatser är lika villkor en grundläggande förutsättning så att alla får samma möjlighet att ta del av programmets finansieringsmöjligheter. Jämlikhetsfrågorna ska vara en integrerad del i alla verksamheter.

Ojämställdheten syns fortfarande som en ojämn fördelning av makt och inflytande och ekonomisk jämställdhet. Identifiering av könsstereotypa mönster, en ökad medvetenhet och kunskap om jämställdhet är viktigt för socialt hållbara företag. Jämställdheten och jämlikhet främjas genom att säkerställa att rekryteringspraxis, avancemang på arbetsplatsen, m.m. inte vidmakthåller gamla strukturer med könssegregering. Mångfald vilket bygger på delaktighet på lika villkor bör kunna ses som en resurs för utveckling.

I genomförandet av programmet är synliggörandet och medvetandegörandet av detta viktigt och är möjligt att genomföra genom rådgivningsinsatser till företag.

Angivande av de särskilda målterritorierna, inbegripet planerad användning av territoriella verktyg – artikel 22.3 d v i förordningen om gemensamma bestämmelser

Det finns inte särskilda målterritorier.

Interregionala, gränsregionala och transnationella åtgärder – artikel 22.3 d vi i förordningen om gemensamma bestämmelser

Medverkan i internationella nätverk är viktigt och samarbeten för gränsöverskridande plattformar planeras med närliggande regioner öster och väster om Åland när det gäller företagsutveckling, nyföretagande och att testa och stimulera uppkomsten av nya affärsidéer och processer.

Europeiska unionens strategi för Östersjöregionen (EUSBSR) är den första makroregionala strategin i Europa. I februari 2021 godkände kommissionen en ny reviderad handlingsplan som

<https://www.balticsea-region-strategy.eu/action-plan>. Strategin är fortsättningsvis indelad i tre mål, som representerar de tre viktigaste utmaningarna: att rädda havet, förbinda regionen och öka välbefindandet. Varje mål hänförs till ett brett spektrum av policyer och påverkar de andra målen.

Programinsatserna bidrar till ett ökat välbefindande i Östersjöregionen. För att öka välbefindandet omfattar programmet åtgärder för att främja entreprenörskap, innovation, handel och digitalt baserad tillväxt. Det förbättrar affärsmöjligheterna och förstärker den inre marknaden på ett hållbart sätt. Åtgärderna med finansiering från regionala fonderna stöder framför allt strategins underordnade mål Förbättrad konkurrenskraft för Östersjöregionen och politikområde Innovation (PA INNO). Det möjliggörs genom delat lärande genom kunskapsöverförings-aktiviteter som skapar och stärker nätverk samt annat samarbete över Östersjöregionen.

Ålands landskapsregering är en av parterna i utarbetande av ett nytt program för europeiskt territoriellt samarbete (Interreg) 2021 - 2027. Det finns beröringspunkter mellan de två programmen framför allt inom affärsutveckling av små och medelstora företag som vill etablera sig på nya marknader. Inom det regionala strukturfondsprogrammet erbjuds möjligheter till samverkan genom erfarenhets- och kunskapsutbyte i form av jämförelser och benchmarking inom och utanför Åland.

Planerad användning av finansieringsinstrument – artikel 22.3 d vii i förordningen om gemensamma bestämmelser

Under programperioden 2014 - 2020 införde Ålands landskapsregering offentligt riskkapital som ett kompletterande verktyg till övrig direkt projektfinansiering. Förhandsbedömningen som gjordes visade på att det finns situationer då det finns behov av marknadskompletterande åtgärder i form av offentligt riskkapital. Erfarenheterna visar dock på att efterfrågan inte varit så stor och att de villkor som givits för det finansiella instrumentet också spelar en väsentlig roll – de alternativ som erbjuds på privata marknader kan vara mer lockande.

Ålands landskapsregering avser inte genomföra finansieringsinstrumentet i dess nuvarande form under programperioden 2021 - 2027 utan kommer att utvärdera verksamheten och göra en översyn över alternativa sätt att med nationell finansiering tillgodose marknadens eventuella behov av marknadskompletterande åtgärder.

2.1.1.1.2. Indikatorer

Referens: Artikel 22.3 d ii i förordningen om gemensamma bestämmelser och artikel 8 i Eruf-förordningen och förordningen om Sammanhållningsfonden

Tabell 2: Utfallsindikatorer

Prioritering	Särskilt mål	Fond	Regionkategori	ID	Indikator	Mätenhet	Delmål (2024)	Mål (2029)
--------------	--------------	------	----------------	----	-----------	----------	---------------	------------

1	RSO1.3	Eruf	Mer utvecklade regioner	RCO01	Företag som får stöd (varav mikroföretag, små företag, medelstora företag, stora företag)	företag	125,00	1 092,00
1	RSO1.3	Eruf	Mer utvecklade regioner	RCO02	Företag som får bidrag	företag	43,00	288,00
1	RSO1.3	Eruf	Mer utvecklade regioner	RCO04	Företag som får icke-finansiellt stöd	företag	82,00	804,00
1	RSO1.3	Eruf	Mer utvecklade regioner	RCO05	Nya företag som får stöd	företag	66,00	596,00

Referens: Artikel 22.3 d ii i förordningen om gemensamma bestämmelser

Tabell 3: Resultatindikatorer

Prioritering	Särskilt mål	Fond	Regionkategori	ID	Indikator	Mätenhet	Utgångsvärde eller referensvärde	Referensår	Mål (2029)	Datakälla	Kommentarer
1	RSO1.3	Eruf	Mer utvecklade regioner	RCR03	Små och medelstora företag (SMF) som inför produkt- eller processinnovationer	företag	0,00	0	113,00	Övervakningssystemet	
1	RSO1.3	Eruf	Mer utvecklade regioner	RCR17	Nya företag som överlever på marknaden	företag	0,00	0	348,00	Övervakningssystemet	
1	RSO1.3	Eruf	Mer utvecklade regioner	1	Små och medelstora företag som startar ny verksamhet	företag	0,00	0	409,00	Övervakningssystemet	
1	RSO1.3	Eruf	Mer utvecklade regioner	2	Små och medelstora företag med en betydande ökning av omsättning eller ökning av personal	företag	0,00	0	170,00	Övervakningssystemet	
1	RSO1.3	Eruf	Mer utvecklade regioner	3	Små och medelstora företag som börjar exportera eller expanderar till en ny exportmarknad	företag	0,00	0	116,00	Övervakningssystemet	

2.1.1.1.3. Preliminär fördelning av anslagna (EU-)medel efter interventionstyp

Referens: artikel 22.3 d viii i förordningen om gemensamma bestämmelser

Tabell 4: Dimension 1 – interventionsområde

Prioritering	Särskilt mål	Fond	Regionkategori	Kod	Belopp (euro)
1	RSO1.3	Eruf	Mer utvecklade regioner	021. Affärsutveckling och internationalisering för små och medelstora företag, inbegripet produktiva investeringar	2 413 200,00
1	RSO1.3	Eruf	Mer utvecklade regioner	027. Innovationsprocesser i små och medelstora företag (processer, organisation, marknadsföring, gemensamt skapande, användar- och efterfrågestyrd innovation)	791 365,00
1	RSO1.3	Totalt			3 204 565,00

Tabell 5: Dimension 2 – finansieringsform

Prioritering	Särskilt mål	Fond	Regionkategori	Kod	Belopp (euro)
1	RSO1.3	Eruf	Mer utvecklade regioner	01. Bevilja	3 204 565,00
1	RSO1.3	Totalt			3 204 565,00

Tabell 6: Dimension 3 – territoriell genomförandemetod och territoriellt fokus

Prioritering	Särskilt mål	Fond	Regionkategori	Kod	Belopp (euro)
1	RSO1.3	Eruf	Mer utvecklade regioner	33. Andra strategier – Ingen territoriell målinriktning	3 204 565,00
1	RSO1.3	Totalt			3 204 565,00

Tabell 7: Dimension 6 – ESF+-sekundärteman

Prioritering	Särskilt mål	Fond	Regionkategori	Kod	Belopp (euro)

Tabell 8: Dimension 7 – ESF+, Eruf, Sammanhållningsfonden och FRO, jämställdhetsdimensionen

Prioritering	Särskilt mål	Fond	Regionkategori	Kod	Belopp (euro)
1	RSO1.3	Eruf	Mer utvecklade regioner	02. Jämställdhetsintegrering	1 405 200,00
1	RSO1.3	Eruf	Mer utvecklade regioner	03. Könneutralitet	1 799 365,00
1	RSO1.3	Totalt			3 204 565,00

* För ESF+ bidrar i princip 40 % av ESF+-medlen till uppföljning av jämställdheten. 100 % är tillämpligt när medlemsstaten väljer att använda artikel 6 i ESF+

2.1.1. Prioritering: 2. Kompetens för alla (ESF+)

2.1.1.1. Specifikt mål: ESO4.1. Förbättra tillgången till sysselsättning och aktiveringsåtgärder för alla arbetssökande, särskilt unga, och då särskilt via genomförande av ungdomsgarantin, för långtidsarbetslösa och missgynnade grupper på arbetsmarknaden och personer utanför arbetsmarknaden, liksom via främjande av egenföretagande och den sociala ekonomin. (ESF+)

2.1.1.1.1. Interventioner inom ramen för fonderna

Referens: artikel 22.3 d i, iii, iv, v, vi och vii i förordningen om gemensamma bestämmelser

Relaterade typer av åtgärder – artikel 22.3 d i i förordningen om gemensamma bestämmelser och artikel 6 i ESF+-förordningen

Målsättningen är att stöda åtgärder som i sin tur stöder kommissionens investeringsriktlinjer för att främja inkludering och sysselsättning genom att jämställdhet, lika möjligheter och icke-diskriminering genomsyrar samtliga åtgärder. Åland har aldrig haft så hög arbetslöshet som under pandemin, bland unga män var rekordet 27 %. Detta har lett ökad risk för exkludering från arbetslivet och från samhället i stort. Redan innan pandemin var arbetslösheten och utanförskap större hos personer med invandrarbakgrund – speciellt för personer från tredje land – än bland den infödda befolkningen. Under pandemin har problemet blivit ännu större. När det är brist på arbete riskerar personer med annat språk eller en funktionsnedsättning i ännu högre grad att hamna utanför arbetsmarknaden.

Projekt som säkerställer en snabb övergång från aktiveringsåtgärder till sysselsättning, även för migranter och personer med funktionsnedsättning kan snabbt minska på arbetslösheten, framför allt för personer som för tillfället är permitterade på del- eller på heltid pga den pågående pandemin.

För att möta de nya utmaningarna i det åländska samhället startas sysselsättningsfrämjande utbildningar för att stärka kompetensen som bidrar till att inte bara stärka självförtroendet hos utsatta grupper, utan även försnabba anställningsbarheten. En av nycklarna är ökad kunskap om digitala verktyg. Även examensgivande utbildningar inom helt nya områden, framför allt inom grön ekonomi, kan komma i fråga för att nå de med låg, eller rent av utan, utbildning. Genom sådana åtgärder kan arbetslösheten och utanförskapet minska och sysselsättningsgraden höjas.

Uvas (NEETS) är fortfarande ett reellt hot för en hel generation av unga som inte kommer ut på arbetsmarknaden. Olika framgångsrika projekt har nått en del av dessa ungdomar, men fortfarande finns det ganska många som behöver nås och dessvärre tillstöter nya. Tidigare projektägare inom sådana åtgärder uppmanas till nya projekt så att ungdomarna kan aktiveras och få hjälp med att söka utbildning eller arbete, och på sätt minska på antalet ungdomar utanför utbildningssystemet eller arbetsmarknaden.

Ett annat sätt att stärka människor och integrera dem på arbetsmarknaden är genom inkluderande lärande i arbetsverkstäder. Där tas kunskaper tillvara från deltagarna samtidigt som de får praktiska övningar i socialt samspel och vid behov språkinläring. Detta kan i sin tur underlätta för att de senare kan söka sig till utbildningar. Arbetsverkstäderna kan även fungera för personer med funktionsnedsättning genom att fokusera på vad deltagarna kan och stärka detta.

Åtgärderna tar avstamp i arbetet efter coronakrisen, men blickar också framåt på Åland post-covid19.

Kapacitetsuppbyggnad hos arbetsmarknadens parter och hos organisationer i det civila samhället kommer att lösas inom de projekt de driver genom fortbildning för sina anställda inom området. Eftersom programmet är väldigt litet, finns det inte utrymme för speciella projekt rörande kapacitetsuppbyggnad, men genom att kombinera utveckling av den egna verksamheten samtidigt som sysselsättningsfrämjande projekt drivs, kan dessa organisationer gå stärkta och mer förberedda ur pandemin. Här har Arbetsmarknads- och Studiemyndigheten på Åland (AMS) en viktig uppgift samtidigt som myndigheten själv moderniseras och stärker sitt kunnande.

Åtgärderna förväntas inte ha någon väsentlig negativ miljöpåverkan på grund av sin karaktär och bedöms vara förenliga med principen ”Do No Significant Harm” (DNSH), som allmänt ingår i taxonomin.

Huvudsakliga målgrupper – artikel 22.3 d iii i förordningen om gemensamma bestämmelser

Den huvudsakliga målgruppen är arbetslösa, även permitterade, och personer utanför den öppna arbetsmarknaden. Hit hör även inflyttade som står utanför den öppna arbetsmarknaden. Personer med funktionsnedsättning är även de en viktig grupp då de personerna riskerar att hamna utanför arbetsmarknaden då konkurrensen om jobben hårdnar. Projekten kan dock inte ägas av enskilda personer, utan det är i första hand organisationer såsom AMS, Emmaus och Ungdomshuset Boost som kan driva denna typ av projekt.

Åtgärder för säkerställande av jämställdhet, inkludering och icke-diskriminering – artikel 22.3 d iv i förordningen om gemensamma bestämmelser och artikel 6 i ESF+-förordningen

Det finns branscher där det fortfarande råder brist på jämlikhet. I samtliga projekt ska jämlikhet, inkludering och icke-diskriminering beaktas. Krav kommer att ställas på projekten och beaktas i poängsättningen bland urvalskriterierna.

Projektägarna uppmanas även att ta fram en jämställdhetsplan för sin respektive organisation. Exakt vad som krävs av ett enskilt projekt för att uppfylla jämställdhetskraven beror på projektet i sig. Förutom att integrera jämställdhet i ett projekt, kan speciella åtgärder för att särskilt jobba för jämställdhet genomföras.

Icke-diskriminering ska ha en central plats i samtliga projekt. För att uppnå en högre delaktighet i samhället kan inte system eller individer vara diskriminerande. Strukturer som håller kvar könssegregering av arbetskarriärer och utbildning ska motarbetas. Även positiv särbehandling ska motarbetas i projekten.

Samtliga projekt ska vara tillgängliga för alla, dvs. det får inte finnas några fysiska hinder för deltagande oavsett funktionsnedsättning.

Urvalskriterierna för projekt kommer att innehålla frågor rörande jämlikhet, inklusion och icke-diskriminering. Projekten bedöms sedan med poäng hur väl de uppnår dessa mål.

Angivande av de särskilda målterritorierna, inbegripet planerad användning av territoriella verktyg – artikel 22.3 d v i förordningen om gemensamma bestämmelser

Det finns inte särskilda målterritorier.

Interregionala, gränsregionala och transnationella åtgärder – artikel 22.3 d vi i förordningen om gemensamma bestämmelser

Ålands landskapsregering är en av parterna i utarbetande av ett nytt program för europeiskt territoriellt samarbete (Interreg) 2021 - 2027. Inom det regionala strukturfondsprogrammet erbjuds möjligheter till samverkan genom erfarenhets- och kunskapsutbyte i form av jämförelser och benchmarking inom och utanför Åland.

Genom nätverkande inom EUSBSR kan möjligheter till samverkan uppnås och i mån av möjlighet ska projekten stöda handlingsplanen för genomförande av Östersjöstrategin.

Strukturfondsprogrammet stöder även politikområdet Utbildning (PA EDU) som ska bidra till ett ökat välbefinnande som förutsätter tillgång till utbildning av god kvalitet för alla, ett effektivt och inkluderande välfärdssystem och en välfungerande arbetsmarknad som stöder geografisk, yrkesmässig och socioekonomisk rörlighet.

Planerad användning av finansieringsinstrument – artikel 22.3 d vii i förordningen om gemensamma bestämmelser

Ålands landskapsregering planerar inte att använda finansieringsinstrumentet inom detta särskilda mål.

2.1.1.1.2. Indikatorer

Referens: Artikel 22.3 d ii i förordningen om gemensamma bestämmelser och artikel 8 i Eruf-förordningen och förordningen om Sammanhållningsfonden

Tabell 2: Utfallsindikatorer

Prioritering	Särskilt mål	Fond	Regionkategori	ID	Indikator	Mätenhet	Delmål (2024)	Mål (2029)
2	ESO4.1	ESF+	Mer utvecklade regioner	EECO02	Arbetslösa, inbegripet långtidsarbetslösa	personer	25,00	100,00
2	ESO4.1	ESF+	Mer utvecklade regioner	EECO04	Inaktiva	personer	50,00	200,00
2	ESO4.1	ESF+	Mer utvecklade regioner	EECO18	Antalet offentliga förvaltningar eller offentliga tjänster som får stöd	enheter	2,00	2,00

Referens: Artikel 22.3 d ii i förordningen om gemensamma bestämmelser

Tabell 3: Resultatindikatorer

Prioritering	Särskilt mål	Fond	Regionkategori	ID	Indikator	Mätenhet	Utgångsvärde eller referensvärde	Referensår	Mål (2029)	Datakälla	Kommentarer
2	ESO4.1	ESF+	Mer utvecklade regioner	EECR01	Deltagare som söker arbete efter avslutad åtgärd	personer	20,00	2020	50,00	Övervakningssystemet	
2	ESO4.1	ESF+	Mer utvecklade regioner	EECR02	Deltagare i utbildning efter avslutad åtgärd	personer	65,00	2020	60,00	Övervakningssystemet	
2	ESO4.1	ESF+	Mer utvecklade regioner	EECR04	Deltagare i sysselsättning efter avslutad åtgärd	personer	97,00	2020	90,00	Övervakningssystemet	
2	ESO4.1	ESF+	Mer utvecklade regioner	EECR05	Personer som har anställning inom sex månader efter avslutad åtgärd	personer	71,00	2020	60,00	Övervakningssystemet	

2.1.1.1.3. Preliminär fördelning av anslagna (EU-)medel efter interventionstyp

Referens: artikel 22.3 d viii i förordningen om gemensamma bestämmelser

Tabell 4: Dimension 1 – interventionsområde

Prioritering	Särskilt mål	Fond	Regionkategori	Kod	Belopp (euro)
2	ESO4.1	ESF+	Mer utvecklade regioner	134. Åtgärder för att förbättra tillträdet till arbetsmarknaden	325 813,00
2	ESO4.1	ESF+	Mer utvecklade regioner	135. Åtgärder för att främja tillträdet till arbetsmarknaden för långtidsarbetslösa	108 604,00

2	ESO4.1	ESF+	Mer utvecklade regioner	136. Särskilt stöd till ungdomars sysselsättning och socioekonomisk integration av ungdomar	108 604,00
2	ESO4.1	ESF+	Mer utvecklade regioner	139. Åtgärder för att modernisera och stärka arbetsmarknadsinstitutionerna och tjänster för att bedöma och förutse kompetensbehov samt säkerställa individanpassat stöd i rätt tid	108 604,00
2	ESO4.1	ESF+	Mer utvecklade regioner	145. Stöd för utveckling av digitala färdigheter	108 604,00
2	ESO4.1	ESF+	Mer utvecklade regioner	152. Åtgärder för att främja lika möjligheter och aktivt deltagande i samhället	217 209,00
2	ESO4.1	ESF+	Mer utvecklade regioner	153. Vägar till integration och återinträde på arbetsmarknaden för missgynnade personer	108 604,00
2	ESO4.1	Totalt			1 086 042,00

Tabell 5: Dimension 2 – finansieringsform

Prioritering	Särskilt mål	Fond	Regionkategori	Kod	Belopp (euro)
2	ESO4.1	ESF+	Mer utvecklade regioner	01. Bevilja	1 086 042,00
2	ESO4.1	Totalt			1 086 042,00

Tabell 6: Dimension 3 – territoriell genomförandemetod och territoriellt fokus

Prioritering	Särskilt mål	Fond	Regionkategori	Kod	Belopp (euro)
2	ESO4.1	ESF+	Mer utvecklade regioner	33. Andra strategier – Ingen territoriell målinriktning	1 086 042,00
2	ESO4.1	Totalt			1 086 042,00

Tabell 7: Dimension 6 – ESF+-sekundärteman

Prioritering	Särskilt mål	Fond	Regionkategori	Kod	Belopp (euro)
2	ESO4.1	ESF+	Mer utvecklade regioner	01. Bidrag till grön kompetens, gröna arbetstillfällen och grön ekonomi	108 604,00
2	ESO4.1	ESF+	Mer utvecklade regioner	02. Utveckling av digitala färdigheter och arbetstillfällen	108 604,00

2	ESO4.1	ESF+	Mer utvecklade regioner	05. Icke-diskriminering	108 604,00
2	ESO4.1	ESF+	Mer utvecklade regioner	07. Kapacitetsuppbyggnad hos arbetsmarknadens parter	217 209,00
2	ESO4.1	ESF+	Mer utvecklade regioner	08. Kapacitetsuppbyggnad hos det civila samhällets organisationer	108 604,00
2	ESO4.1	ESF+	Mer utvecklade regioner	09. Ej tillämpligt	108 604,00
2	ESO4.1	ESF+	Mer utvecklade regioner	10. Hantering av de utmaningar som identifierats i den europeiska planeringsterminen	325 813,00
2	ESO4.1	Totalt			1 086 042,00

Tabell 8: Dimension 7 – ESF+, Eruf, Sammanhållningsfonden och FRO, jämställdhetsdimensionen

Prioritering	Särskilt mål	Fond	Regionkategori	Kod	Belopp (euro)
2	ESO4.1	ESF+	Mer utvecklade regioner	01. Jämställdhetsinriktning	651 625,00
2	ESO4.1	ESF+	Mer utvecklade regioner	02. Jämställdhetsintegrering	434 417,00
2	ESO4.1	Totalt			1 086 042,00

* För ESF+ bidrar i princip 40 % av ESF+-medlen till uppföljning av jämställdheten. 100 % är tillämpligt när medlemsstaten väljer att använda artikel 6 i ESF+

2.1.1.1. Specifikt mål: ESO4.7. Främja livslångt lärande, särskilt flexibla möjligheter till kompetenshöjning och omskolning för alla när det gäller entreprenörsfärdigheter och digitala färdigheter, bättre förutse förändringar och nya kompetenskrav utifrån arbetsmarknadens behov, underlätta karriärövergångar och främja yrkesmässig rörlighet (ESF+)

2.1.1.1.1. Interventioner inom ramen för fonderna

Referens: artikel 22.3 d i, iii, iv, v, vi och vii i förordningen om gemensamma bestämmelser

Relaterade typer av åtgärder – artikel 22.3 d i i förordningen om gemensamma bestämmelser och artikel 6 i ESF+-förordningen

Inom detta särskilda mål beviljas stöd för åtgärder som stöder kommissionens investeringsriktlinjer för att förbättra tillgången till livslångt lärande, särskilt flexibla möjligheter till kompetenshöjning och omskolning för alla när det gäller digitala färdigheter, bättre förutse förändringar och nya krav på kompetens utifrån arbetsmarknadens behov, underlätta karriärövergångar och främja yrkesmässig rörlighet. Användningen av digitala verktyg är fortfarande förhållandevis låg på Åland och den formella utbildningsnivån, framför allt bland män, är lägre än i Ålands närområden. Projekten ska samtidigt främjas inkludering och sysselsättning genom att jämställdhet, lika möjligheter och icke-diskriminering genomsyrar samtliga åtgärder. Pandemin har gjort att mismatchningen ökat i det åländska samhället genom att personer som varit eller är arbetslösa eller permitterade bytt bransch. Detta kan åtgärdas genom branschvisa fortbildningar.

-Utbildningsprojekt med inriktning på digital kompetens. Stärker personer ute i arbetslivet för kommande utmaningar med automatisering på arbetsplatserna. Genom ökad användning av ny teknik kan personer med funktionsnedsättning lättare komma in på den öppna arbetsmarknaden liksom personer med invandrarbakgrund.

-Stödja flexibla studievägar under hela livet, vid behov i samarbete med arbetsmarknaderna parter, civilsamhället och andra berörda parter.

-Stödja arbetsgivarna så att de kan utnyttja humankapitalet fullt ut, anpassa sig till förändringar, utforma utbildning för arbetstagarna på alla nivåer och främja yrkesmässig rörlighet. Med ett föränderligt samhälle behöver de anställda på alla nivåer kompetenshöjning och då samhället är fullt igång igen efter pandemin är det risk för brist på arbetskraft. Detta kan uppnås genom fortbildning inom jämlikhet, inklusion och icke-diskriminering och branschvisa specialutbildningar.

-Vidta åtgärder för att minska andelen unga med högst grundskoleutbildning inom vissa riskgrupper och för att underlätta övergången från utbildning till arbete. Målet är att fler arbetsgivare ska se möjligheter i att anställa unga personer och skola in dem på plats.

-Språkutbildning i svenska med branschvis vokabulär för att underlätta för inflyttade att ta sig fram på arbetsmarknaden. De enskilda företagen och branscherna har en nyckelposition i detta genom att de kan använda en form av lärande i arbete. Erfarenheter från tidigare programperioder visar nyttan av att kunna kommunicera på svenska med rätt fackterminologi. Även språkutbildningar i andra språk kan ingå i fortbildningsprojekt, för tex. exporterande företag.

I samtliga projekt ska jämlikhet, inkludering och icke-diskriminering beaktas. Detta bedöms genom fastställda urvalskriterier. Efter projekten ska deltagarna ha fått en förhöjd formell kompetens inom sina egna områden eller branscher.

Målet för åtgärden är en bättre förberedd arbetsmarknad, en öppnare attityd mot personer med annan bakgrund eller funktionsnedsättningar.

Åtgärderna förväntas inte ha någon väsentlig negativ miljöpåverkan på grund av sin karaktär och bedöms vara förenliga med principen ”Do No Significant Harm” (DNSH), som allmänt ingår i taxonomin.

Huvudsakliga målgrupper – artikel 22.3 d iii i förordningen om gemensamma bestämmelser

De huvudsakliga målgrupperna är anställda personer på alla nivåer ute i arbetslivet i behov av kompetenshöjning för att passa in bättre i en föränderlig arbetsmarknad, tex. lågutbildade, nyinflyttade eller personer med funktionsnedsättningar.

Åtgärder för säkerställande av jämställdhet, inkludering och icke-diskriminering – artikel 22.3 d iv i förordningen om gemensamma bestämmelser och artikel 6 i ESF+-förordningen

Det finns branscher där det fortfarande råder brist på jämlikhet. I samtliga projekt ska jämlikhet, inkludering och icke-diskriminering beaktas. Krav kommer att ställas på projekten och beaktas i poängsättningen bland urvalskriterierna.

Projektägarna uppmanas även att ta fram en jämställdhetsplan för sin respektive organisation. Exakt vad som krävs av ett enskilt projekt för att uppfylla jämställdhetskraven beror på projektet i sig. Förutom att integrera jämställdhet i ett projekt, kan speciella åtgärder för att särskilt jobba för jämställdhet genomföras.

Icke-diskriminering ska ha en central plats i samtliga projekt. För att uppnå en högre delaktighet i samhället kan inte system eller individer vara diskriminerande. Strukturer som håller kvar könssegregering av arbetskarriärer och utbildning ska motarbetas. Även positiv särbehandling ska motarbetas i projekten.

Samtliga projekt ska vara tillgängliga för alla, dvs. det får inte finnas några fysiska hinder för deltagande oavsett funktionsnedsättning.

Urvalskriterierna för projekt kommer att innehålla frågor rörande jämlikhet, inklusion och icke-diskriminering. Projekten bedöms sedan med poäng hur väl de uppnår dessa mål.

Angivande av de särskilda målterritorierna, inbegripet planerad användning av territoriella verktyg – artikel 22.3 d v i förordningen om gemensamma bestämmelser

Det finns inte särskilda målterritorier.

Interregionala, gränsregionala och transnationella åtgärder – artikel 22.3 d vi i förordningen om gemensamma bestämmelser

Ålands landskapsregering är en av parterna i utarbetande av ett nytt program för europeiskt territoriellt samarbete (Interreg) 2021–2027. Inom det detta strukturfondsprogram erbjuds möjligheter till samverkan genom erfarenhets- och kunskapsutbyte i form av jämförelser och benchmarking inom och utanför Åland genom de nätverk som finns.

Genom nätverkande inom EUSBSR kan möjligheter till samverkan uppnås och i mån av möjlighet ska projekten stöda handlingsplanen för genomförande av Östersjöstrategin.

Strukturfondsprogrammet stöder även politikområdet Utbildning (PA EDU) som ska bidra till ett ökat välbefinnande som förutsätter tillgång till utbildning av god kvalitet för alla, ett effektivt och inkluderande välfärdssystem och en välfungerande arbetsmarknad som stöder geografisk, yrkesmässig och socioekonomisk rörlighet.

Planerad användning av finansieringsinstrument – artikel 22.3 d vii i förordningen om gemensamma bestämmelser

Ålands landskapsregering planerar inte att använda finansieringsinstrumentet inom detta särskilda mål.

2.1.1.1.2. Indikatorer

Referens: Artikel 22.3 d ii i förordningen om gemensamma bestämmelser och artikel 8 i Eruf-förordningen och förordningen om Sammanhållningsfonden

Tabell 2: Utfallsindikatorer

Prioritering	Särskilt mål	Fond	Regionkategori	ID	Indikator	Mätenhet	Delmål (2024)	Mål (2029)
2	ESO4.7	ESF+	Mer utvecklade regioner	EECO05	Anställda, inbegripet egenföretagare	personer	150,00	800,00
2	ESO4.7	ESF+	Mer utvecklade regioner	EECO14	Deltagare med utländsk bakgrund	personer	10,00	50,00

Referens: Artikel 22.3 d ii i förordningen om gemensamma bestämmelser

Tabell 3: Resultatindikatorer

Prioritering	Särskilt mål	Fond	Regionkategori	ID	Indikator	Mätenhet	Utgångsvärde eller referensvärde	Referensår	Mål (2029)	Datakälla	Kommentarer
2	ESO4.7	ESF+	Mer utvecklade regioner	EECR03	Deltagare som erhåller en kvalifikation efter avslutad åtgärd	personer	572,00	2020	400,00	Övervakningssystemet	

2.1.1.1.3. Preliminär fördelning av anslagna (EU-)medel efter interventionstyp

Referens: artikel 22.3 d viii i förordningen om gemensamma bestämmelser

Tabell 4: Dimension 1 – interventionsområde

Prioritering	Särskilt mål	Fond	Regionkategori	Kod	Belopp (euro)
2	ESO4.7	ESF+	Mer utvecklade regioner	140. Stöd till matchning och övergångar på arbetsmarknaden	108 604,00
2	ESO4.7	ESF+	Mer utvecklade regioner	141. Stöd till arbetskraftens rörlighet	108 604,00
2	ESO4.7	ESF+	Mer utvecklade regioner	145. Stöd för utveckling av digitala färdigheter	217 208,00
2	ESO4.7	ESF+	Mer utvecklade regioner	146. Stöd för anpassning till förändringar för arbetstagare, företag och entreprenörer	434 419,00
2	ESO4.7	ESF+	Mer utvecklade regioner	152. Åtgärder för att främja lika möjligheter och aktivt deltagande i samhället	217 208,00
2	ESO4.7	Totalt			1 086 043,00

Tabell 5: Dimension 2 – finansieringsform

Prioritering	Särskilt mål	Fond	Regionkategori	Kod	Belopp (euro)
2	ESO4.7	ESF+	Mer utvecklade regioner	01. Bevilja	1 086 043,00
2	ESO4.7	Totalt			1 086 043,00

Tabell 6: Dimension 3 – territoriell genomförandemetod och territoriellt fokus

Prioritering	Särskilt mål	Fond	Regionkategori	Kod	Belopp (euro)
2	ESO4.7	ESF+	Mer utvecklade regioner	33. Andra strategier – Ingen territoriell målinriktning	1 086 043,00

2	ESO4.7	Totalt			1 086 043,00
---	--------	--------	--	--	--------------

Tabell 7: Dimension 6 – ESF+-sekundärteman

Prioritering	Särskilt mål	Fond	Regionkategori	Kod	Belopp (euro)
2	ESO4.7	ESF+	Mer utvecklade regioner	01. Bidrag till grön kompetens, gröna arbetstillfällen och grön ekonomi	108 604,00
2	ESO4.7	ESF+	Mer utvecklade regioner	02. Utveckling av digitala färdigheter och arbetstillfällen	108 604,00
2	ESO4.7	ESF+	Mer utvecklade regioner	04. Investeringar i små och medelstora företag	434 419,00
2	ESO4.7	ESF+	Mer utvecklade regioner	05. Icke-diskriminering	108 604,00
2	ESO4.7	ESF+	Mer utvecklade regioner	09. Ej tillämpligt	108 604,00
2	ESO4.7	ESF+	Mer utvecklade regioner	10. Hantering av de utmaningar som identifierats i den europeiska planeringsterminen	217 208,00
2	ESO4.7	Totalt			1 086 043,00

Tabell 8: Dimension 7 – ESF+, Eruf, Sammanhållningsfonden och FRO, jämställdhetsdimensionen

Prioritering	Särskilt mål	Fond	Regionkategori	Kod	Belopp (euro)
2	ESO4.7	ESF+	Mer utvecklade regioner	01. Jämställdhetsinriktning	651 625,00
2	ESO4.7	ESF+	Mer utvecklade regioner	02. Jämställdhetsintegrering	434 418,00
2	ESO4.7	Totalt			1 086 043,00

* För ESF+ bidrar i princip 40 % av ESF+-medlen till uppföljning av jämställdheten. 100 % är tillämpligt när medlemsstaten väljer att använda artikel 6 i ESF+

2.2. Prioriteringar för tekniskt bistånd

3. Finansieringsplan

Referens: artikel 22.3 g i, ii och iii, artikel 112.1, 112.2 och 112.3 samt artiklarna 14 och 26 i förordningen om gemensamma bestämmelser

3.1. Överföringar och bidrag (1)

Referens: artiklarna 14, 26 och 27 i förordningen om gemensamma bestämmelser

Programändring relaterad till	☐ bidrag till InvestEU
	☐ överföring till instrument med direkt eller indirekt förvaltning
	☐ överföring mellan Eruf, ESF+ och Sammanhållningsfonden, eller till en annan fond/fonder

1) Endast tillämpligt på programändringar i enlighet med artiklarna 14 och 26, med undantag för kompletterande överföringar till FRO i enlighet med artikel 27 i förordningen om gemensamma bestämmelser. Överföringarna ska inte påverka den årliga fördelningen av anslagen på nivån för den fleråriga budgetramen för en medlemsstat.

Tabell 15A: Bidrag till InvestEU* (uppdelning per år)

Bidrag från		Bidrag till	Uppdelning per år							
Fond	Regionkategori	InvestEU-fönster	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Totalt

* För varje ny ansökan om bidrag ska de totala beloppen för varje år per fond och per regionkategori anges i en programändring.

Tabell 15B: Bidrag till InvestEU* (sammanfattning)

Fond	Regionkategori	Hållbar infrastruktur (a)	Innovation och digitalisering (b)	Små och medelstora företag (c)	Sociala investeringar och kompetens (d)	Totalt (e)=(a)+(b)+(c)+(d)
Totalt						

* Kumulativa belopp för alla bidrag som görs genom programändringar under programperioden. För varje ny ansökan om bidrag ska de totala beloppen för varje år per fond och per regionkategori anges i en programändring.

Motivering, med beaktande av hur dessa belopp bidrar till uppnåendet av de politiska mål som har valts i programmet i enlighet med artikel 10.1 i InvestEU-förordningen

Tabell 16 A: Överföringar till instrument med direkt eller indirekt förvaltning (fördelning per år)

Överföringar från		Överföringar till	Uppdelning per år							
Fond	Regionkategori	Regleringsform	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Totalt

Tabell 16B: Överföringar till instrument med direkt eller indirekt förvaltning* (sammanfattning)

Fond	Regionkategori	Totalt
Totalt		

* Kumulativa belopp för alla överföringar som görs genom programändringar under programperioden. För varje ny ansökan om överföring ska de totala belopp som överförs för varje år per fond och per regionkategori anges i en programändring.

Överföringar till instrument med direkt eller indirekt förvaltning – Motivering

--

Tabell 17 A: Överföringar mellan Eruf, ESF+ och Sammanhållningsfonden, eller till en annan fond/fonder* (fördelning per år)

Överföringar från		Överföringar till		Uppdelning per år							
Fond	Regionkategori	Fond	Regionkategori	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Totalt

* Överföring till andra program. Överföringar mellan Eruf och ESF+ måste ske inom samma regionkategori.

Tabell 17B: Överföringar mellan Eruf, ESF+ och Sammanhållningsfonden, eller till en annan fond/fonder (sammanfattning)

	Eruf			ESF+			Sammanhållningsfonden	EHFVF	Amif	ISF	Instrumentet för gränsförvaltning och visering	Totalt
	Mer utvecklade regioner	Övergångsregioner	Mindre utvecklade regioner	Mer utvecklade regioner	Övergångsregioner	Mindre utvecklade regioner						
Totalt												

Kumulativa belopp för alla överföringar som görs genom programändringar under programperioden. För varje ny ansökan om överföring ska de totala belopp som överförs för varje år per fond och regionkategori anges i en programändring.

Överföringar mellan fonder med delad förvaltning, inbegripet mellan sammanhållningspolitiska fonder – Motivering

--

3.2. FRO: anslag inom programmet och överföringar (1)

3.3. Överföringar mellan regionkategorier till följd av halvtidsöversynen

Tabell 19 A: Överföringar mellan regionkategorier till följd av halvtidsöversynen, inom programmet (fördelning per år)

Överföringar från	Överföringar till	Uppdelning per år			
		2025	2026	2027	Totalt
Regionkategori*	Regionkategori*				

* Gäller endast Eruf och ESF+

Tabell 19B: Överföringar mellan regionkategorier till följd av halvtidsöversynen, till andra program (fördelning per år)

Överföringar från	Överföringar till	Uppdelning per år			
		2025	2026	2027	Totalt
Regionkategori*	Regionkategori*				

* Gäller endast Eruf och ESF+

3.4. Överföringar tillbaka (1)

Tabell 20 A: Överföringar tillbaka (uppdelning per år)

Överföringar från	Överföringar till		Uppdelning per år							
	Fond	Regionkategori	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Totalt
InvestEU eller annat unionsinstrument										

1) Gäller endast programändringar för medel som förs tillbaka från andra unionsinstrument, däribland delar av Amif, Fonden för inre säkerhet och instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik, inom ramen för direkt eller indirekt förvaltning, eller från InvestEU.

Tabell 20B: Överföringar tillbaka* (sammanfattning)

Från	Till						
InvestEU/instrument	Eruf			ESF+			Sammanhållningsfonden
	Mer utvecklade regioner	Övergångsregioner	Utvecklad	Mer utvecklade regioner	Övergångsregioner	Utvecklad	

* Kumulativa belopp för alla överföringar som görs genom programändringar under programperioden. För varje ny ansökan om överföring ska de totala belopp som överförs för varje år per fond och per regionkategori anges i en programändring.

3.5. Anslag per år

Referens: artikel 22.3 g i i förordningen om gemensamma bestämmelser och artiklarna 3, 4 och 7 i FRO-förordningen

Tabell 10: Anslag per år

Fond	Regionkategori	2021	2022	2023	2024	2025	2026		2027		Totalt
							Anslag utan flexibilitetsbelopp	Flexibilitetsbelopp	Anslag utan flexibilitetsbelopp	Flexibilitetsbelopp	
Eruf*	Mer utvecklade regioner		566 560,00	575 673,00	584 970,00	594 453,00	246 300,00	246 300,00	251 234,00	251 234,00	3 316 724,00
Totalt Eruf			566 560,00	575 673,00	584 970,00	594 453,00	246 300,00	246 300,00	251 234,00	251 234,00	3 316 724,00
ESF+*	Mer utvecklade regioner		385 874,00	392 081,00	398 414,00	404 873,00	167 752,00	167 752,00	171 111,00	171 111,00	2 258 968,00
Totalt ESF+			385 874,00	392 081,00	398 414,00	404 873,00	167 752,00	167 752,00	171 111,00	171 111,00	2 258 968,00
Totalt			952 434,00	967 754,00	983 384,00	999 326,00	414 052,00	414 052,00	422 345,00	422 345,00	5 575 692,00

* Belopp efter den kompletterande överföringen till FRO.

3.6. Totala anslag per fond och nationell medfinansiering

Referens: artiklarna 22.3 g ii, 22.6 och 36 i förordningen om gemensamma bestämmelser

För målet Investering för sysselsättning och tillväxt: program som använder tekniskt bistånd i enlighet med artikel 36.5 i förordningen om gemensamma bestämmelser enligt valet i partnerskapsöverenskommelsen.

Tabell 11: Totala anslag per fond och nationellt bidrag

Politiskt mål nummer/FRO:s specifika mål nummer eller tekniskt bistånd	Prioritering	Beräkningsunderlag för unionens stöd	Fond	Regionkategori*	Unionsbidrag (a)=(b)+(c)+(i)+(j)	Fördelning av unionsbidrag				Nationellt bidrag (d)=(e)+(f)	Preliminär fördelning av det nationella bidraget		Totalt (g)=(a)+(d)	Medfinansierungsgrad (h)=(a)/(g)
						Bidrag från unionen		Flexibilitetsbelopp			Offentlig (e)	Privat (f)		
						utan tekniskt bistånd enligt artikel 36.5 (b)	för tekniskt bistånd enligt artikel 36.5 (c)	utan tekniskt bistånd enligt artikel 36.5 (i)	för tekniskt bistånd enligt artikel 36.5 (j)					
1	1	Offentligt	Eruf	Mer utvecklade regioner	3 316 724,00	2 723 856,00	95 334,00	480 709,00	16 825,00	4 975 086,00	4 975 086,00		8 291 810,00	40,0000000000%
4	2	Offentligt	ESF+	Mer utvecklade regioner	2 258 968,00	1 846 255,00	73 850,00	325 830,00	13 033,00	3 388 452,00	3 388 452,00		5 647 420,00	40,0000000000%
Totalt			Eruf	Mer utvecklade regioner	3 316 724,00	2 723 856,00	95 334,00	480 709,00	16 825,00	4 975 086,00	4 975 086,00		8 291 810,00	40,0000000000%
Totalt			ESF+	Mer utvecklade regioner	2 258 968,00	1 846 255,00	73 850,00	325 830,00	13 033,00	3 388 452,00	3 388 452,00		5 647 420,00	40,0000000000%
Totalsumma					5 575 692,00	4 570 111,00	169 184,00	806 539,00	29 858,00	8 363 538,00	8 363 538,00		13 939 230,00	40,0000000000%

* För Eruf och ESF+: mindre utvecklade, övergångsregioner, mer utvecklade, och, i förekommande fall, särskilda anslag för de yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena. För Sammanhållningsfonden: ej tillämpligt. För tekniskt bistånd beror tillämpningen av regionkategorier på valet av en fond.

** Ange de totala FRO-medlen, inbegripet det kompletterande stöd som överförs från Eruf och ESF+. Tabellen ska inte omfatta beloppen i enlighet med artikel 7 i FRO-förordningen. När det gäller tekniskt bistånd som finansieras från FRO ska FRO-medlen delas upp i medel rörande artiklarna 3 och 4 i FRO-förordningen. För artikel 4 i FRO-förordningen finns det inget flexibilitetsbelopp.

4. Nödvändiga villkor

Referens: artikel 22.3 i i förordningen om gemensamma bestämmelser

Tabell 12: Nödvändiga villkor

Nödvändigt villkor	Fond	Särskilt mål	Uppfyllnad av nödvändigt villkor	Kriterier	Uppfyllnad av kriterier	Hänvisning till relevanta dokument	Motivering
1. Effektiva mekanismer för övervakning av marknaden för offentlig upphandling			Ja	Övervakningsmekanismer har införts och omfattar alla offentliga kontrakt och upphandlingen av dem inom ramen för fonderna i enlighet med unionens upphandlingslagstiftning. Det kravet omfattar följande: 1. Arrangemang för att säkerställa insamling av effektiva och tillförlitliga uppgifter om offentliga upphandlingsförfaranden som överstiger unionens tröskelvärden enligt rapporteringsskyldigheterna i artiklarna 83 och 84 i direktiv 2014/24/EU och artiklarna 99 och 100 i direktiv 2014/25/EU.	Ja	https://www.regeringen.ax/alandsk-lagstiftning/alex/201780 https://www.regeringen.ax/sites/www.regeringen.ax/files/attachments/law/afs2019_nr113.pdf https://www.regeringen.ax/alandsk-lagstiftning/alex/201781 https://www.e-avrop.com/rax/Default.aspx	<p>Direktiv 2014/24/EU reglerar rättsområdet upphandling som enligt 18 § 1 och 4</p> <p>punkterna självstyrelselagen (1991:71) för Åland hör till landskapets lagstiftningsbehörighet.</p> <p>Direktivet har genomförts med stöd av landskapslag (2017:80) om tillämpning på Åland av rikslagar om offentlig Upphandling samt av landskapslag (2017:81) om Upphandlingsinspektionen.</p> <p>Landskapsregeringen (LR) tillhandahåller en databas för avtal och aktuella upphandlingar, e-Avrop, i syfte att genomföra engångsprincipen och underlätta rapporteringsskyldigheterna som följer av direktiv 2014/24/EU</p>
				2. Arrangemang för att säkerställa att uppgifterna omfattar minst följande delar: a) Konkurrensens kvalitet och intensitet: namnen på den vinnande anbudsgivaren, antalet ursprungliga anbudsgivare och kontraktsvärdet.	Ja	https://www.regeringen.ax/alandsk-lagstiftning/alex/202179	<p>Den information som krävs finns i systemet E-avrop.</p> <p>I det upphandlingsbeslut som fattas offentliggörs uppgifter om upphandlingen såtillvida inte informationen är affärshemligheter och</p>

Nödvändigt villkor	Fond	Särskilt mål	Uppfylld av nödvändigt villkor	Kriterier	Uppfylld av kriterier	Hänvisning till relevanta dokument	Motivering
				b) Information om det slutliga priset efter slutförandet och om små och medelstora företags deltagande som direkta anbudsgivare, om sådan information tillhandahålls i de nationella systemen.			skall hållas hemliga enligt gällande lagstiftning om offentlighet.
				3. Arrangemang för att säkerställa att de behöriga nationella myndigheterna övervakar och analyserar uppgifterna i enlighet med artikel 83.2 i direktiv 2014/24/EU och artikel 99.2 i direktiv 2014/25/EU.	Ja	https://www.regeringen.ax/alandsk-lagstiftning/alex/201781	<p>Upphandlingsinspektionen är en oberoende och opartisk myndighet som administrativt är underställd LR.</p> <p>De uppgifter som påförs myndigheten genom upphandlingslagen är</p> <p>1) att övervaka att upphandlingslagen iakttas,</p> <p>2) att ta emot och behandla begäran om åtgärder för att utreda ett upphandlingsförfarandes lagenlighet och att på eget initiativ inleda en utredning av ett upphandlingsärende samt</p> <p>3) att årligen utarbeta en rapport om lagstridiga förfaranden, antalet åtgärder som vidtagits och deras innehåll, beslut om förbud samt antalet framställningar till marknadsdomstolen och deras innehåll.</p> <p>Myndigheten har rätt att förbjuda verkställighet av ett upphandlingsbeslut, att göra framställning hos marknadsdomstolen om bestämmande av en ogiltighets påföljd eller en</p>

Nödvärdigt villkor	Fond	Särskilt mål	Uppfylld av nödvändigt villkor	Kriterier	Uppfylld av kriterier	Hänvisning till relevanta dokument	Motivering
							påföljdsavgift, om förkortande av kontraktperioden och om upphävning av upphandlingsbeslutet för upphandling utan grund i upphandlingslagstiftningen, att begära in av upphandlande enheter och andra parter som deltagit i upphandlingsförfarandet alla uppgifter och handlingar som behövs för att utreda ett upphandlingsförfarandes lagenlighet, vid behov vid vite.
				4. Arrangemang för att offentliggöra resultaten av analysen i enlighet med artikel 83.3 i direktiv 2014/24/EU och artikel 99.3 i direktiv 2014/25/EU.	Ja	https://www.e-avrop.com/rax/Default.aspx	I verktyget E-avrop kan allmänheten söka och ta del av LR:s aktuella avtal och pågående upphandlingar. Ett konto på e-Avrop skapas kostnadsfritt. En prenumerationstjänst på kommande upphandlingar och förändringar i aktuella avtal kan aktiveras utan kostnad.
				5. Arrangemang för att säkerställa att alla uppgifter som tyder på misstänkt uppgjorda anbudsgivningar överlämnas till de behöriga nationella organen i enlighet med artikel 83.2 i direktiv 2014/24/EU och artikel 99.2 i direktiv 2014/25/EU.	Ja	https://www.regeringen.ax/alandsklagstiftning/alex/201781	Tillsynen över den offentliga upphandlingen på Åland sköts av Upphandlingsinspektionen på Åland. Upphandlingsinspektionen ska, i enlighet med gällande lag sköta de förvaltningsuppgifter som ankommer på Konkurrens- och konsumentverket i Finland.

Nödvändigt villkor	Fond	Särskilt mål	Uppfyllnad av nödvändigt villkor	Kriterier	Uppfyllnad av kriterier	Hänvisning till relevanta dokument	Motivering
							<p>Upphandlingsinspektionen har genom upphandlingslagen rätt att:</p> <ul style="list-style-type: none"> - att förbjuda verkställighet av ett upphandlingsbeslut om myndigheten anser att upphandlingen gjorts utan grund i upphandlingslagen - att göra framställning hos marknadsdomstolen om bestämmande av en ogiltighets påföljd eller en påföljdsavgift, om förkortande av kontraktperioden och om upphävning av upphandlingsbeslutet för upphandling utan grund i upphandlingslagstiftningen, - att begära in av upphandlande enheter och andra parter som deltagit i upphandlingsförfarandet alla uppgifter och handlingar som behövs för att utreda ett upphandlingsförfarandes lagenlighet, vid behov vid vite, (142 §) samt - att trots sekretessbestämmelser lämna ut uppgifter som myndigheten fått vid tillsynen till landskapsregeringen.
2. Verktyg och kapacitet för en effektiv tillämpning av reglerna om statligt stöd			Ja	De förvaltande myndigheterna har verktyg och kapacitet för att kontrollera efterlevnaden av reglerna för statligt stöd: 1. För företag i svårigheter och företag som omfattas av ett krav på återbetalning.	Ja	https://www.asiakastiето.fi/web/fi/	Innan stöd beviljas kontrollerar handläggande tjänsteman på förvaltande myndighet att reglerna om statligt stöd följs och att de allmänna kriterierna för urval är uppfyllda, tex att den sökande har ekonomisk och administrativ kapacitet att genomföra projektet.

Nödvärdigt villkor	Fond	Särskilt mål	Uppfyllnad av nödvändigt villkor	Kriterier	Uppfyllnad av kriterier	Hänvisning till relevanta dokument	Motivering
							<p>Handläggare på förvaltande myndighet har genom särskilda licensavtal tillgång till tjänsten Suomen Asiakastieto Oy, vilket är ett centraliserat företagsregister i Finland. Registret ger tillgång till bokslut, befattningshavare, kreditupplysningar, adresser och annan företagsinformation. Utifrån denna information samt annan information som sökanden lämnar i samband med den aktuella ansökan kan handläggaren kontrollera om företaget är ett företag i svårigheter.</p> <p>LR:s beslut om återkrav följs upp genom fastställda rutiner på finansavdelningen.</p>
				2. Genom tillgång till expertrådgivning och vägledning i frågor om statligt stöd från experter på statligt stöd vid lokala eller nationella organ.	Ja	https://www.regeringen.ax/landskapsregeringens-organisation/regeringskansliet/enheten-rattsliga-internationella-fragor	<p>Enheten för rättsliga och internationella frågor vid landskapsregeringens regeringskansli ansvarar för rådgivning till den övriga förvaltningen inom LR och då också tjänstemän vid förvaltande myndighet i juridiska frågor samt ärenden som rör EU-ärenden, internationella avtal och statligt stöd.</p> <p>Enheten samordnar LR:s statsstödsärenden, bistår förvaltningen med expertrådgivning och vägledning samt tillhandahåller utbildning. Enheten samarbetar även med arbets- och näringsministeriet i Helsingfors och tjänstemän från enheten ingår i det nationella statsstödsnätverket.</p>

Nödvärdigt villkor	Fond	Särskilt mål	Uppfylld av nödvändigt villkor	Kriterier	Uppfylld av kriterier	Hänvisning till relevanta dokument	Motivering
							Det är förvaltande myndighet som ansvarar för stödmottagarnas vägledning och rådgivning och som hanterar frågor gällande statligt stöd med stödmottagare. Genom att konsultera EU-enheten åstadkoms en samordning av LR:s hantering av statsstödsärenden.
3. Effektiv tillämpning och genomförande av stadgan om de grundläggande rättigheterna			Nej	<p>Effektiva mekanismer finns för att säkerställa överensstämmelse med Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (stadgan) och omfattar följande:</p> <p>1. Arrangemang för att säkerställa att de program som stöds av fonderna och deras genomförande överensstämmer med relevanta bestämmelser i stadgan.</p>	Nej	<p>https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2010:083:0389:0403:sv:PDF</p> <p>http://publications.europa.eu/resource/ce/llar/367eba42-5096-11e6-89bd-01aa75ed71a1.0023.03/DOC_1</p> <p>https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1999/19990731</p> <p>https://www.regeringen.ax/alandsk-lagstiftning/alex/200566</p> <p>https://www.regeringen.ax/alandsk-lagstiftning/alex/198927</p> <p>https://www.regeringen.ax/alandsk-lagstiftning/alex/201433</p>	<p>Finlands grundlag innehåller stadganden om individens frihet och rättvisa.</p> <p>Finlands grundlag, vilken gäller på Åland, innehåller stadganden om individens frihet och rättvisa.</p> <p>I programmets partnerskap, vilket deltar i utarbetande av programförslaget och ÖK, ingår företrädare för intresseorganisationen på Åland för personer med funktionsnedsättning, Ålands Handikappförbund, Ålands permanenta medlem i delegation för rättigheter för personer med funktionsnedsättning VANE 2019-2023 och Ålands ombudsmannamyndighet, en oberoende myndighet med uppgift att främja och trygga jämställdhet, jämlikhet och förhindra diskriminering. Inom myndigheten finns en diskrimineringsombudsman (DO).</p> <p>Ett förvaltnings- och kontrollsystem upprättas av LR under 2022. EU:s stadga om de grundläggande</p>

Nödvärdigt villkor	Fond	Särskilt mål	Uppfylld av nödvändigt villkor	Kriterier	Uppfylld av kriterier	Hänvisning till relevanta dokument	Motivering
							rättigheterna samt kommissionens vägledning beaktas i programmets urvalskriterier, i checklistor för projektens urval och i rapportering varigenom det säkerställs att inga insatser som inte överensstämmer med stadgan finansieras genom programmet. Förmedlande organ förekommer inte.
				2. Rutiner för rapportering till övervakningskommittén om insatser som stöds av fonderna och som inte överensstämmer med stadgan och klagomål avseende stadgan som lämnats in i överensstämmelse med rutinerna enligt artikel 69.7.	Ja	https://www.regeringen.ax/alandsklagstiftning/alex/20199 https://www.regeringen.ax/alandsklagstiftning/alex/20089 https://www.regeringen.ax/alandsklagstiftning/alex/202179	<p>Förvaltande myndighet får uppgifter om varje projekt från ansökningsförbandet, inklusive kontrollistor för överensstämmelse med stadgan avseende projekturval samt om projektutfallet utifrån stödmottagarnas slutrapporter, kontroller och revisioner. Förmedlande organ förekommer inte.</p> <p>Förvaltande myndighet handhar sekretariatet för ÖK. Regleringen om skydd för personuppgifter omfattar ÖK:s arbete.</p> <p>Den förvaltande myndigheten kontrollerar före ÖK:s sammanträden om avvikelser rapporterats, vilka grundläggande rättigheter överträdelserna gäller, vilka korrigerande åtgärder som vidtagits och rapporterar vidare till ÖK. Rapportering till ÖK sker innan ett möte, ÖK kommer att sammanträda minst en gång om året. Den förvaltande myndigheten rapporterar också om klagomål eller överklaganden. Avvikelseerna behandlas enligt relevanta bestämmelser i den</p>

Nödvärdigt villkor	Fond	Särskilt mål	Uppfyllnad av nödvändigt villkor	Kriterier	Uppfyllnad av kriterier	Hänvisning till relevanta dokument	Motivering
							nationella lagstiftningen. Den förvaltande myndigheten redogör för rapporteringsarrangemangen till ÖK i beskrivningen av förvaltnings- och kontrollsystemet. Förvaltnings- och kontrollsystemet upprättas av LR under 2022.
4. Genomförande och tillämpning av FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning i enlighet med rådets beslut 2010/48/EG			Nej	En nationell ram för att säkerställa genomförande av konventionen finns och omfattar följande: 1. Syften med mätbara mål, datainsamling och övervakningsmekanismer.	Ja	https://www.regeringen.ax/styrdokument-rapporter-publikationer/tillgangligt-aland-0 https://www.regeringen.ax/halsa-omsorg/fns-konvention-om-rattigheter-personer-funktionsnedsattning https://vane.to/sv/framsida https://www.regeringen.ax/alandsk-lagstiftning/alex/202012 https://www.regeringen.ax/sites/www.regeringen.ax/files/attachments/guidedocument/utvardering-ett-tillgangligt-aland-2017-2020.pdf https://www.barkraft.ax/utvecklings-och-hallbarhetsagenda-aland https://www.barkraft.ax/fardplaner	<p>Landskapsregeringen ansvarar för genomförande av konventionen på Åland. 2018 lämnades underlag till Finlands första periodiska rapportering till FN:s kommitté i augusti 2019. Delegationen för rättigheter för personer med funktionsnedsättning (VANE) utgör den nationella samordningsmekanismen. Statsrådet tillsätter delegationen och Åland har en permanent sakkunnigmedlem.</p> <p>Funktionshinderspolitiken på Åland baserar sig på FN:s konvention. 2017 antogs ett åtgärdsprogram för Ålands funktionshinderspolitik, ett "Tillgängligt Åland 2017-2020 med fokus på ökad tillgänglighet. Programmet utvärderades 2021 och ett nytt program 2022-2025 fastställs våren 2022.</p> <p>Ålands utvecklings- och hållbarhetsagenda ställer upp 7 utvecklingsmål för Åland; mål 1 – Välmående människor vars inneboende resurser växer</p>

Nödvändigt villkor	Fond	Särskilt mål	Uppfyllnad av nödvändigt villkor	Kriterier	Uppfyllnad av kriterier	Hänvisning till relevanta dokument	Motivering
							<p>samt mål 2</p> <p>– Alla känner tillit och har verkliga möjligheter att vara delaktiga i samhället. För att nå de strategiska utvecklingsmålen till 2030 anger olika färdplaner vad som behöver göras och av vem.</p>
				<p>2. Arrangemang för att säkerställa att politik, lagstiftning och standarder avseende tillgänglighet verkligen kommer till uttryck i förberedelserna och genomförandet av programmen.</p>	Ja	<p>https://www.regeringen.ax/alandsk-lagstiftning/alex/200566</p> <p>https://www.ombudsman.ax/diskrimineringsombudsman</p> <p>https://www.regeringen.ax/alandsk-lagstiftning/alex/202012</p> <p>https://www.regeringen.ax/alandsk-lagstiftning/alex/2008102</p> <p>https://www.regeringen.ax/alandsk-lagstiftning/alex/20197</p> <p>https://www.barkraft.ax/utvecklings-och-hallbarhetsagenda-aland</p> <p>https://www.barkraft.ax/fardplaner</p>	<p>Förvaltande myndighet iakttar bestämmelserna om rättigheter för personer med funktionsnedsättning i programmets urvalskriterier och integrerar kontroller av dessa rättigheter i kontrollister för rapportering och kontroll. Internutbildning är en viktig del av kompetensutvecklingen inom LR där jämställdhet och likvärdig behandling har en central roll i alla utbildningar. Förvaltande myndighet beaktar i sina anvisningar och informationstillfällen bestämmelserna i artiklarna 9 och 21 i konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning i all verksamhet. All information som förvaltande myndighet publicerar sker på en webbplats som uppfyller tillgänglighetsdirektivet (EU) 2016/2102.</p> <p>I arbetet med att ta fram ett program samt senare i genomförandet, övervakningen och utvärderingen av programmet deltar programmets partnerskap.</p>

Nödvändigt villkor	Fond	Särskilt mål	Uppfyllnad av nödvändigt villkor	Kriterier	Uppfyllnad av kriterier	Hänvisning till relevanta dokument	Motivering
				<p>3. Rutiner för rapportering till övervakningskommittén om insatser som stöds av fonderna och som inte överensstämmer med FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och klagomål avseende konventionen som lämnats in i överensstämmelse med rutinerna enligt artikel 69.7.</p>	Nej	<p>https://www.manniskorattscentret.fi/rattigheter-for-personer-med-fun/fn-s-konvention-om-rattigheter-f/fn-s-kommitte-for-rattigheter-fo/</p> <p>https://www.oikeusiamies.fi/r/sv/web/guest/ratkaisut</p>	<p>Förekommer fall av bristande efterlevnad av konventionen rapporterar förvaltande myndighet detta till ÖK. ÖK sammanträder minst en gång per år. Rapporteringsarrangemangen beskrivs i programmets förvaltnings- och kontrollsystem som upprättas av LR under år 2022.</p> <p>3 november 2016 utfärdades en nationell samordningsmekanism genom Statsrådets förordning om delegationen för rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Åland erhöll, en permanent sakkunnig i delegationen, vilken innehas av en tjänsteman vid LR. Med hjälp av mekanismen enligt artikel 33.2 i konventionen främjas, skyddas och övervakas genomförandet av konventionen också för Åland. Människorättsinstitutionen bestående av riksdagens justitieombudsman, Människorättscentret och dess människorättsdelegation utgör således även en oberoende mekanism för Åland. Individer och grupper kan anföra klagomål hos CRPD-kommittén över upplevda kränkningar av de rättigheter som erkänns av konventionen. Avvikelseerna behandlas enligt nationell lagstiftning. Förvaltande myndighet kommer att få information om eventuella klagomål genom den permanenta sakkunnigmedlem som Åland har.</p>

Nödvändigt villkor	Fond	Särskilt mål	Uppfyllnad av nödvändigt villkor	Kriterier	Uppfyllnad av kriterier	Hänvisning till relevanta dokument	Motivering
4.1 Strategisk ram för en aktiv arbetsmarknadspolitik	ESF+	ESO4.1. Förbättra tillgången till sysselsättning och aktiveringsåtgärder för alla arbetssökande, särskilt unga, och då särskilt via genomförande av ungdomsgarantin, för långtidsarbetslösa och missgynnade grupper på arbetsmarknaden och personer utanför arbetsmarknaden, liksom via främjande av egenföretagande och den sociala ekonomin.	Ja	En strategisk ram för en aktiv arbetsmarknadspolitik mot bakgrund av riktlinjerna för sysselsättning finns och omfattar följande: 1. Arrangemang för profilering av arbetssökande och en bedömning av deras behov.	Ja	https://www.regeringen.ax/alandsk-lagstiftning/alex/20069 https://www.regeringen.ax/alandsk-lagstiftning/alex/20068 https://www.ams.ax/sites/default/files/documents/verksamhetsplan_ams_2019.pdf	<p>Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet (AMS) är en självständig myndighet som är underställd LR.</p> <p>AMS regleras genom LL om Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet.</p> <p>LR ansvarar för den allmänna administrativa styrningen och övervakningen av AMS. LR tillsätter en rådgivande delegation för myndigheten, 10 § LL om Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet.</p> <p>Landskapslagen om arbetsmarknadspolitisk verksamhet innehåller bestämmelser om bl a en personlig plan (sysselsättningsplan) som görs upp med varje sökande. Planen kan tex innehålla åtgärder för att underlätta återgången till eller inträdet på arbetsmarknaden.</p> <p>Varje sökandes servicebehov och behov av åtgärder klarläggs vid AMS.</p>
				2. Information om lediga platser och möjligheter till anställning, med beaktande av arbetsmarknadens behov.	Ja	https://www.ams.ax/sok-jobb/jobb-paland https://www.regeringen.ax/alandsk-lagstiftning/alex/20069	<p>Information samt e-tjänster riktad till arbetssökande, arbetsgivare och studeranden finns lättillgängligt på AMS hemsida.</p> <p>https://www.ams.ax/</p>

Nödvärdigt villkor	Fond	Särskilt mål	Uppfyllnad av nödvändigt villkor	Kriterier	Uppfyllnad av kriterier	Hänvisning till relevanta dokument	Motivering
							<p>Information finns även tillgänglig som talande information på hemsidan.</p> <p>LR ansvarar för den allmänna administrativa styrningen och övervakningen av AMS.</p> <p>AMS biträds av en rådgivande delegation med uppgift att fungera som ett informations- och kontaktorgan mellan arbetsgivare, arbetstagare, studerande och AMS, 10 § LL om Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet.</p>
				3. Arrangemang för att säkerställa att utformning, genomförande, övervakning och översyn genomförs i nära samarbete med berörda aktörer.	Ja	https://www.ams.ax/	<p>LR ansvarar för den allmänna administrativa styrningen och övervakningen av AMS, 7 § LL om arbetsmarknadspolitisk verksamhet.</p> <p>AMS biträds av en rådgivande delegation med uppgift att fungera som ett informations- och kontaktorgan mellan arbetsgivare, arbetstagare, studerande och AMS.</p> <p>Den rådgivande delegationen tillsätts av landskapsregeringen för två kalenderår i sänder. Medlemmarna i delegationen består av representanter för arbetsgivarna, arbetstagarna och studerandena som utses till lika antal samt en representant för utbildnings- och kulturavdelningen vid LR och en</p>

Nödvärdigt villkor	Fond	Särskilt mål	Uppfyllnad av nödvändigt villkor	Kriterier	Uppfyllnad av kriterier	Hänvisning till relevanta dokument	Motivering
							representant för näringsavdelningen vid LR. Delegationen beslutar själv om sin interna beslutsprocess. Delegationen behandlar bla AMS föreslagna handlingsplan för arbetsmarknadspolitiken före LR fastställer den, har uppföljning av arbetsmarknadsläget, input från partnerskapet gällande arbetsmarknadsläget och nya åtgärder samt genomför studiebesök hos olika arbetsmarknadsprojekt.
				4. Arrangemang för övervakning, utvärdering och översyn av aktiva arbetsmarknadsåtgärder.	Ja	https://www.regeringen.ax/alandsk-lagstiftning/alex/20068 https://www.ams.ax/ https://www.asub.ax/sites/www.asub.ax/files/reports/rapport_2020_5_evaluering_av_ams.pdf https://www.asub.ax/sites/www.asub.ax/files/statistics/arblos_06_2021_0.pdf https://www.asub.ax/sv/utredning/arbetsmarknadsbarometern-2020-och-coronakrisen	<p>Förvaltningen av den arbetsmarknadspolitiska verksamheten handhas av LR och AMS.</p> <p>Arbetsmarknadsservicen består av arbetsförmedling, sysselsättningsfrämjande utbildning, vägledning, information, särskild service för personer med nedsatt arbetsförmåga, stödriktade åtgärder och andra sysselsättningsfrämjande åtgärder.</p> <p>LR fastställer årligen en verksamhetsplan för AMS. Av planen framkommer verksamhetens målsättningar samt vilka aktiviteter och serviceformer som prioriteras baserat på nuläget. Som underlag för planen och fortsatt utveckling av verksamheten vid AMS kan LR beställa utvärderingar från ÅSUB (Ålands statistik- och utredningsbyrå), innefattande</p>

Nödvändigt villkor	Fond	Särskilt mål	Uppfyllnad av nödvändigt villkor	Kriterier	Uppfyllnad av kriterier	Hänvisning till relevanta dokument	Motivering
							<p>omvärldsanalyser och framtidsperspektiv.</p> <p>Varje månad publicerar ÅSUB, i samarbete med AMS, ett statistikmeddelande om arbetssökande och lediga arbetsplatser. En arbetsmarknadsbarometer utarbetas årligen av ÅSUB på uppdrag av LR och AMS. I barometern redovisar ÅSUB en prognos över rekryteringsläget på den åländska arbetsmarknaden per bransch och per aggregerad yrkesgrupp för den privata sektorn, samt efter arbetsgivarsektor och yrkesgrupp för den offentliga sektorn.</p>
				5. Interventioner för ungdomssysselsättning, evidensbaserade och målinriktade vägar för ungdomar som varken arbetar eller studerar, inbegripet utåtriktad verksamhet, som bygger på kvalitativa krav med hänsyn till kriterierna för lärlings- och praktikplatser av god kvalitet, även i samband med genomförandet av ungdomsgarantin.	Ja	https://www.ams.ax/ https://boost.ax/	<p>Ungdomsgarantin genomförs genom ett system bestående av olika stödåtgärder anpassade till förhållandena på Åland under beaktande av nivån på ungdomsarbetslösheten. Ingen separat lagstiftning har bedömts erforderlig.</p> <p>En dörr in principen tillämpas i ungdomshuset "Boost" där olika myndigheter och organisationer samlats under ett tak för att ta tillvara den samlade åländska yrkeskompetensen samtidigt som man resurseffektivt utvecklar nya samverkansformer och ökar möjligheterna att matcha rätt insats utifrån varje ungdoms specifika behov.</p>

Nödväntigt villkor	Fond	Särskilt mål	Uppfyllnad av nödvändigt villkor	Kriterier	Uppfyllnad av kriterier	Hänvisning till relevanta dokument	Motivering
							<p>Unga arbetslösa som registreras vid AMS får en sysselsättningsplan. AMS stödåtgärder innefattar arbetsförmedling, sysselsättningskurser, vägledande kurser, sysselsättningsstöd samt särskilda projekt med inriktning på unga. AMS samarbetar med arbetsgivare för att matcha arbetsplatser med arbetssökande. Utbildningssektorn har möjlighet att besluta om extra gymnasieklasser för att förhindra arbetslöshet.</p> <p>Validering ges om nödvändigt inom gymnasieskolan.</p>
4.3 Strategisk ram för utbildningssystemet på alla nivåer	ESF+	ESO4.7. Främja livslångt lärande, särskilt flexibla möjligheter till kompetenshöjning och omskolning för alla när det gäller entreprenörsfärdigheter och digitala färdigheter, bättre förutse förändringar och nya kompetenskrav utifrån arbetsmarknadens behov, underlätta karriärövergångar och främja	Ja	En nationell eller regional strategisk ram för utbildningssystemet finns och inkluderar följande:1. Evidensbaserade system för att förutse och göra prognoser om kompetensbehov.	Ja	<p>https://www.regeringen.ax/alandsk-lagstiftning/alex/199870</p> <p>https://www.regeringen.ax/alandsk-lagstiftning/alex/2020127</p> <p>https://www.regeringen.ax/sites/www.regeringen.ax/files/attachments/page/0070-250615-bilaga-utbildningspolitiskt-program.pdf</p> <p>https://www.asub.ax/sv/utredning/arbetsmarknadsbarometern-2020-och-coronakrisen</p> <p>https://www.asub.ax/sv/utredning/utbildning-och-arbetsmarknad-2035</p>	<p>Utbildnings- och kulturavdelningen vid LR ansvarar för den allmänna ledningen och tillsynen av skolorna och utbildningen. Utvecklingen i skolorna stöds genom centrala mål- och styrdokument som läroplaner och läroplansgrunder, anvisningar och kompetensutveckling hos skolpersonal.</p> <p>LR antog 26.6.2015 ett utbildningspolitiskt program, Kompetens 2025, vilket beskriver mål och insatser för att uppnå en hållbar, flexibel, digital, jämlik och jämställd, entreprenörmässig och integrerad skola och utbildning. Utbildningen utvecklas utifrån regelbundet genomförda utvärderingar. Som underlag för revidering av Kompetens 2025 har utredningen Utbildning och</p>

Nödvändigt villkor	Fond	Särskilt mål	Uppfyllnad av nödvändigt villkor	Kriterier	Uppfyllnad av kriterier	Hänvisning till relevanta dokument	Motivering
		yrkesmässig rörlighet					<p>arbetsmarknad 2035 tagits fram av ÅSUB.</p> <p>I arbetsmarknadsbarometer som utarbetas årligen av ÅSUB på uppdrag av LR och AMS presenteras efterfrågan på arbetskraft för olika yrkesgrupper, utbildningsområden och bransch under den närmaste 12-månadersperioden.</p> <p>Samarbete mellan arbetsliv och skola stärks på alla stadier genom en utökning av arbetsplatsförlagt lärande och genom utveckling av målsättningar och riktlinjer.</p>
				2. Mekanismer för uppföljning av utexaminerade och tjänster för effektiv vägledning av god kvalitet för elever i alla åldrar.	Ja	<p>https://www.regeringen.ax/sites/www.regeringen.ax/files/attachments/page/0070-250615-bilaga-utbildningspolitiskt-program.pdf</p> <p>https://www.asub.ax/sv/utredning/arbetsmarknadsbarometern-2020-och-coronakrisen</p> <p>https://www.asub.ax/sv/utredning/utbildning-och-arbetsmarknad-2035</p> <p>https://studnet.gymnasium.ax/</p> <p>https://www.ha.ax/utbildning/for-studiehandledare/</p>	<p>Samarbete mellan arbetsliv och skola stärks på alla stadier genom en utökning av arbetsplatsförlagt lärande och genom utveckling av målsättningar och riktlinjer.</p> <p>Alla studerande som är inskrivna vid Ålands yrkesgymnasium har tillgång till studie- och karriärvägledning. Förutom en personlig vägledning finns Studnet, en digital studieguide för studerande och vårdnadshavare på gymnasialnivå. Studiehandledare finns även tillgängliga på Ålands högskola för att diskutera och planera en elevs nuvarande studier eller gällande frågor som fortsatta studier.</p>

Nödvärdigt villkor	Fond	Särskilt mål	Uppfyllnad av nödvändigt villkor	Kriterier	Uppfyllnad av kriterier	Hänvisning till relevanta dokument	Motivering
						https://studnet.gymnasium.ax/alands-yrkesgymnasium/lorande-i-arbete-lia https://www.visavagen.ax/	<p>Lärande i arbete (LIA) är en viktig del av yrkesgymnasieutbildningen på Åland. En studerande till ett yrke har möjlighet att komma ut i arbetslivet och träna sina nyförvärvade kunskaper och få en bättre branschkunskap och inblick i vad yrket innebär.</p> <p>Visa vägen erbjuder karriärvägledning för vuxna som vill förändra sin arbetssituation. Visa vägen har varit en försöksverksamhet vid Utbildningsbyrån hos landskapsregeringen men kommer från hösten 2021 att erbjudas av AMS. Väglidningsservicen är tillgänglig för alla vuxna ålänningar i behov av karriärvägledning</p>
				3. Åtgärder för att säkerställa lika tillgång till, deltagande i och slutförande av relevant, icke-segregerad och inkluderande utbildning av god kvalitet till rimlig kostnad och förvärvande av nyckelkompetenser på alla nivåer, inklusive inom högre utbildning.	Ja	https://www.regeringen.ax/sites/www.regeringen.ax/files/attachments/page/0070-250615-bilaga-utbildningspolitiskt-program.pdf https://www.regeringen.ax/alandsk-lagstiftning/alex/199518 https://www.regeringen.ax/alandsk-lagstiftning/alex/201113 https://www.lagtinget.ax/dokument/regeringsprogram-m-1-2019-2020-46283	<p>I utbildningspolitiska programmet framkommer uppställda mål och insatser för att göra skola och utbildning mer jämlik och jämställd.</p> <p>Undervisning ska vara lika god för alla och tillhandahållas och organiseras enligt individuella behov utifrån en helhetssyn. Grundskolan erbjuder stöd- och specialundervisning åt elever i behov av särskilt stöd. Yrkesgymnasiet har en yrkesinriktad specialundervisning med två inriktningar och yrkesträningsundervisning. Inom den grundläggande yrkesutbildningen som leder till gymnasieexamen erbjuds också yrkesinriktad specialundervisning.</p>

Nödvärdigt villkor	Fond	Särskilt mål	Uppfyllnad av nödvändigt villkor	Kriterier	Uppfyllnad av kriterier	Hänvisning till relevanta dokument	Motivering
						https://www.regeringen.ax/alandsk-lagstiftning/alex/201274	<p>I grundskolan erbjuds undervisning i svenska under en femårsperiod efter att eleven anlänt, elevens hemspråk stöds genom ett utökat samarbete med hemmen och genom utveckling av webbaserade arbetssätt.</p> <p>Medborgarinstitutet i Mariehamn, Medis, arrangerar integrationsutbildning för vuxna på tre nivåer.</p> <p>Av Regeringsprogrammet Tillsammans för Åland 2019 - 2023 framkommer att gymnasielagen ska revideras, yrkesutbildningens utbud, vuxenutbildningen och utbildningsutbudet för studerande med särskilda behov och funktionsvariationer ska ses över.</p>
				4. En samordningsmekanism som omfattar alla utbildningsnivåer, inbegripet högre utbildning, och en tydlig ansvarsfördelning mellan de berörda nationella och/eller regionala organen.	Ja	https://www.regeringen.ax/alandsk-lagstiftning/alex/199518 https://www.regeringen.ax/alandsk-lagstiftning/alex/201113 https://www.regeringen.ax/alandsk-lagstiftning/alex/200281 https://www.utbildning.ax/styrdokument/laroplaner	<p>De åländska kommunerna är huvudman för grundskolan. LR handhar den allmänna tillsynen och utvecklingen av grundskolan.</p> <p>LR är huvudman för utbildningen vid Ålands gymnasium samt för Högskolan på Åland.</p> <p>LR utvecklar verksamheten genom att utarbeta centrala mål- och styrdokument som till exempel läroplaner och läroplansgrunder, utfärdar anvisningar</p>

Nödväntigt villkor	Fond	Särskilt mål	Uppfyllnad av nödvändigt villkor	Kriterier	Uppfyllnad av kriterier	Hänvisning till relevanta dokument	Motivering
						https://www.utbildning.ax/styrdokument/anvisningar	<p>och på olika sätt stöda kompetensutvecklingen hos skolpersonalen.</p> <p>Utbildningsbyrån på LR ansvarar för att handlägga ärenden som gäller samarbetet mellan förundervisningen och grundskolan, grundskoleutbildningen, gymnasieutbildningen, vuxenutbildningen, läroavtalsutbildningen, högskoleutbildningen och fri bildning som förmedlas i skolform i landskapet.</p>
				5. Arrangemang för övervakning, utvärdering och översyn av den strategiska ramen.	Ja	https://www.regeringen.ax/sites/www.regeringen.ax/files/attachments/page/0070-250615-bilaga-utbildningspolitiskt-program.pdf https://www.lagtinget.ax/dokument/regeringsprogram-m-1-2019-2020-46283 https://www.asub.ax/sv/utredning/utbildning-och-arbetsmarknad-2035	<p>Det utbildningspolitiska programmet följs upp och utvärderas kontinuerligt. De mest långsiktiga målen som sträcker sig till 2025 utvärderas 2023. Programmets mål och insatser har beaktats politiskt i nuvarande regeringsprogram, Tillsammans för Åland 2019-2023. Genom tjänstemannaberedning bryts programmets mål ned på skolstadienivå samt enligt utbildningsform och konkretiseras för den praktiska verksamheten. I samband med detta fastställs konkreta och mätbara mål och tidsspannet fastställs. Uppföljning av de konkretiserade målen görs regelbundet och justeringar i de konkreta målen görs på basen av den samlade utvärderingen.</p> <p>På uppdrag av utbildningsbyrån har ÅSUB 2021 gjort en analys av Ålands</p>

Nödvärdigt villkor	Fond	Särskilt mål	Uppfyllnad av nödvändigt villkor	Kriterier	Uppfyllnad av kriterier	Hänvisning till relevanta dokument	Motivering
							<p>utbildning och arbetsmarknad i ljuset av framtida tillväxtpotentialer och utmaningar för Ålands ekonomi. Resultaten av utredningen ska ligga till grund för revideringen av det utbildningspolitiska programmet och för dimensioneringen av den framtida utbildningen på Åland.</p> <p>Förutom aktiv uppföljning och utvärdering på det lokala planet sker en aktiv omvärldsbevakning av utbildningsbyrån på såväl på EU- som nordisk nivå.</p>
				6. Åtgärder som inriktas på kompetenshöjning och på lågkvalificerade, lågutbildade vuxna och personer med mindre gynnad socio-ekonomisk bakgrund.	Ja	<p>https://www.regeringen.ax/alandsk-lagstiftning/alex/201113</p> <p>https://www.regeringen.ax/alandsk-lagstiftning/alex/199859</p> <p>https://www.regeringen.ax/alandsk-lagstiftning/alex/201556</p> <p>https://www.folkis.ax/utbildning/grundvux/</p> <p>https://www.regeringen.ax/sites/www.regeringen.ax/files/attachments/page/0070-250615-bilaga-utbildningspolitiskt-program.pdf</p>	<p>Ålands gymnasium upprätthåller undervisning i två skolor, Ålands lyceum med ansvar för den allmänbildande gymnasieutbildningen och Ålands yrkesgymnasium med den grundläggande yrkesutbildningen.</p> <p>Examensgivande utbildningar för vuxna i form av gymnasieexamen/grundexamen, yrkesexamen och specialyrkesexamen ordnas vid Ålands yrkesgymnasium. En studerande kan välja mellan att avlägga en hel eller delar av en examen inom den grundläggande yrkesutbildningen eller gå en läroavtalsutbildning.</p> <p>AMS ordnar sysselsättningsfrämjande vuxenutbildning för arbetslösa och för dem som vill omskola sig eller behöver</p>

Nödväntigt villkor	Fond	Särskilt mål	Uppfyllnad av nödvändigt villkor	Kriterier	Uppfyllnad av kriterier	Hänvisning till relevanta dokument	Motivering
						https://www.lagtinget.ax/dokument/regeringsprogram-m-1-2019-2020-46283	<p>utbildning för att upprätthålla yrkesskickligheten.</p> <p>Från och med hösten 2021 erbjuder Ålands folkhögskola grundskoleutbildning för vuxna (Grundvux), en helt ny utbildningsform för den som saknar avgångsbetyg från grundskolan.</p> <p>Möjligheter för livslångt lärande ges också inom den fria bildningsverksamheten. Den fria bildningsverksamheten beviljas stöd från landskapsregeringen.</p>
				7. Åtgärder för att stödja lärare, utbildare och akademisk personal med avseende på lämpliga inlärningsmetoder, bedömning och validering av nyckelkompetenser.	Ja	https://www.regeringen.ax/sites/www.regeringen.ax/files/attachments/page/0070-250615-bilaga-utbildningspolitiskt-program.pdf https://www.lagtinget.ax/dokument/regeringsprogram-m-1-2019-2020-46283	<p>Flexibla utbildningsvägar och examina samt möjligheter att avlägga delar av examina lyfts fram i det utbildningspolitiska programmet. Genom en flexiblare organisering av upplägget i utbildningen möjliggörs tillgången till ett livslångt lärande. Större flexibilitet kan även nås genom samarbete med skolor utanför Åland för att få tillgång till ett större kursutbud.</p> <p>Validering av yrkeskompetens görs inom Ålands gymnasium. Kunskaper och kompetens kan erkännas genom strukturerad bedömning, värdering och dokumentation. Valideringen kan leda till en examen eller en del av examen. Validering av yrkeskompetens</p>

Nödvändigt villkor	Fond	Särskilt mål	Uppfyllnad av nödvändigt villkor	Kriterier	Uppfyllnad av kriterier	Hänvisning till relevanta dokument	Motivering
				8. Åtgärder för att främja rörlighet för studerande och personal samt transnationellt samarbete mellan tillhandahållare av utbildning, bland annat genom erkännande av läranderesultat och kvalifikationer.	Ja	<p>https://www.regeringen.ax/sites/www.regeringen.ax/files/attachments/page/0070-250615-bilaga-utbildningspolitiskt-program.pdf</p> <p>https://www.regeringen.ax/alandsk-lagstiftning/alex/201722</p> <p>https://www.regeringen.ax/alandsk-lagstiftning/alex/201723</p> <p>https://www.regeringen.ax/utbildning-larande/stodprogram-internationellt-samarbete</p>	<p>Direktiv 2005/36/EG genomförs genom LL om erkännande av yrkeskvalifikationer. För att yrkeskvalifikationerna ska erkännas krävs att en viss utbildning är ett lagbestämt behörighetsvillkor för yrket. Den sökande ska i en annan medlemsstat ha full behörighet för samma yrke som han eller hon ansöker för på Åland</p> <p>Om den sökandes utbildning skiljer sig väsentligt från den utbildning som krävs för yrket på Åland, kan det krävas en anpassningsperiod eller ett lämplighetsprov.</p> <p>Enligt LL om jämställande av högskolestudier kan en person som avlagt en högskoleexamen eller studieprestation utomlands av LR erhålla ett beslut om jämställande av högskolestudier då behörighetsvillkoren för en tjänst eller uppgift är en i landskapslag föreskriven examen på viss nivå eller studieprestation. I beslutet kan inte krävas kompletterande studier.</p> <p>Internationella samarbeten och utbyten erbjuder möjligheter för både elever och personal. Individer och skolor på Åland erbjuds möjlighet att delta i programmen Nordplus, Erasmus + och eTwinning.</p>

5. Programmyndigheter

Referens: artiklarna 22.3 k, 71 och 84 i förordningen om gemensamma bestämmelser

Tabell 13: Programmyndigheter

Programmyndigheter	Institutionens namn	Kontaktens namn	Befattning	E-postadress
Förvaltande myndighet	Ålands landskapsregering	Linéa Johansson	Avdelningschef	Linnea.johansson@regeringen.ax
Revisionsmyndighet	Landskapsrevisionen på Åland	Dan Bergman	Landskapsrevisor	revisor@revisionen.ax
Organ som tar emot betalningar från kommissionen	Ålands landskapsregering	Conny Nyholm	Finanschef	conny.nyholm@regeringen.ax

Fördelningen av ersatta belopp för tekniskt bistånd i enlighet med artikel 36.5 i förordningen om gemensamma bestämmelser om fler organ identifieras som ska ta emot betalningar från kommissionen

Referens: artikel 22.3 i förordningen om gemensamma bestämmelser

Tabell 13 A: Den andel av de procentsatser som anges i artikel 36.5 b i förordningen om gemensamma bestämmelser som ersätts till de organ som tar emot betalningar från kommissionen vid tekniskt bistånd i enlighet med artikel 36.5 i förordningen om gemensamma bestämmelser (i procentenheter)

6. Partnerskap

Referens: artikel 22.3 h i förordningen om gemensamma bestämmelser

Utifrån stadgandena i Ålands självstyrelselag formulerar Ålands landskapsregering Finlands nationella ställningstagande för Ålands del i EU ärenden som gäller tillämpning av Europeiska gemenskapens gemensamma politik på Åland inom landskapets behörighet. Med grund i lagen utarbetar Åland ett eget gemensamt operativprogram med finansiering från europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf) och europeiska socialfonden (ESF+).

Beredningen av programmet har skett mellan Ålands landskapsregering och programmets partnerskap genom flernivåstyrelse såsom det är definierat i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2021/1060 artikel 8 om gemensamma bestämmelser. Näringsavdelningen vid Ålands landskapsregering har haft ansvaret för detta arbete.

Våren 2019 inledde landskapsregeringen arbetsprocessen med ett skriftligt hörandeförfarande riktat till ett brett partnerskap omfattande Ålands Näringsliv r.f., Företagarna på Åland r.f., Visit Åland r.f. (näringslivsorganisationer), Storföretagsgruppen på Åland (Ålands hållbarhetsagenda), Högskolan på Åland och Ålands gymnasium (utbildningsanordnare), Ålands ombudsmannamyndighet oberoende myndighet på Åland, Ålands Handikappförbund r.f., Ålands arbetsmarknads och studieservicemyndighet (AMS), fackliga företrädare för arbetsmarknadsparterna, Ålands kommunförbund, Mariehamns stad, Integrations-samordnaren och ungdomssamordnaren på Regeringskansliet, Infrastrukturavdelningen, Utbildnings- och kulturavdelningen, social och miljöavdelningen (Ålands landskapsregering). Kommissionens förslag till förordningar och rekommenderade riktlinjer för valda insatsområden, utredningar och statistiskt underlag delgavs i samband med hörandet och publicerades på landskapsregeringens hemsida. Företrädare och experter inom sina sakområden ombads inkomma med input till programarbetet. Landskapsregeringen önskade även få in ny kunskap inom områden som är starka med potential att växa och som kan vara nya för Åland.

Den 22 maj anordnades i Mariehamn ett öppet tillfälle för alla där representanter för kommissionen presenterade sina specifika rekommendationer till Finland och Åland baserat på den så kallade landrapporten. Den 23 maj presenterades det inledande programarbetet för övervakningskommittén 2014 - 2020.

I juni 2019 skickade Ålands landskapsregering till kommissionen en vägkarta med en övergripande tidtabell för programarbetet. Avstämningsmöten hade därför innan hållits med Arbets- och näringsministeriet kring en tidsplan som fungerar för båda parter.

På basen av det relativt begränsade antal skrivelser som inkom under hösten 2019 på basen av hörandeförfarandet beslöt landskapsregeringen att fortsätta programarbetet genom workshops. Fokus var att presentera och utveckla det arbete som hittills gjort och att gemensamt formulera programinsatser. I den första workshopen deltog förutom programsekretariatet, representanter för näringslivsorganisationerna, Högskolan på Åland, Mariehamns stad, Emmaus Åland r.f., arbetsmarknads och studieservicemyndigheten (AMS) och Ålands statistik- och utredningsbyrå (ÅSUB). Workshopen genomfördes den 14 december 2019. I november presenterades och diskuterades arbetet i övervakningskommittén.

Den 12 februari 2020 följdes arbetet upp i en andra workshop med deltagare från det första tillfället med flera inbjudna deltagare (Kommunförbundet, Mariehamns stad, Ombudsmannamyndigheten, Öppna högskolan, Ålands gymnasium, Ålands lyceum, Ålands Yrkesgymnasium, Ålands fredsinstitut, Ålands handikappförbund, Ungdomshuset Boost, Rädda Barnen, Mångkulturella föreningen, församlingarna, bankerna, Ålands utvecklings Ab, Ålands Natur och miljö r.f., Fackombudet på Åland och Fixtjänst). Deltagarna fick i samband med inbjudan ta del av nulägesbeskrivningen med specifika utmaningar för

Åland och identifiera kommande insatser för att förbättra de åländska företagens konkurrenskraft och nå en förbättrad sysselsättning för alla arbetssökande samt främja livslångt lärande.

Den 9 september 2020 bjöd landskapsregeringen in till ett gemensamt lärande Webbinarium inom ramen för genomförandet av Ålands strukturfondsprogram och landsbygdsutvecklingsprogram. Webbinariet behandlade de ekonomiska och sociala konsekvenserna av Covid-19, hur Åland ska återhämta sig med tanke på kapital och kompetensförsörjning samt vad EU programmen 2014 - 2020 och kommande EU program 2021 - 2027 kan tillföra. Webbinariet lockade 50 deltagare och modererades av programmets utvärderare. Slutsatserna från webbinariet och input till arbetet med kommande program var ökat samarbete mellan aktörer, mer arbete med digitalisering, och mer fokus på attraktionskraft som kan locka människor till Åland, tillsammans med smarta och hållbara investeringar.

Landskapsregeringen efterfrågade under perioden 15 oktober till och med den 8 november 2021 genom ett öppet förfarande på landskapsregeringens hemsida in skriftliga utlåtanden om det programförslag som utarbetats och de insatser som föreslås finansieras under perioden 2021–2027. Begäran om utlåtanden riktades samtidigt genom brev direkt till Ålands Näringsliv r.f., Företagarna på Åland r.f., Ålands kommunförbund, Visit Åland, Ombudsmannamyndigheten, Högskolan på Åland, Öppna Högskolan, Ålands Gymnasium, Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten (AMS), Ålands Handikappförbund r.f., Emmaus Åland r.f., Ungdomshuset Boost, Medborgarinstitutet, Mångkulturella föreningen, Integrationssamordnaren på landskapsregeringen, landskapsregeringens specialsakkunnige i integration, Klubbhuset pelaren, Ålands Statistik och utredningsbyrå samt landskapsregeringens samtliga avdelningar.

Sammanlagt åtta skrivelser lämnades in. För regionalfondens del gjordes synpunkter på programmets volym samt indikatorer. Programmets finansieringsram bedömdes som tillräcklig men innehållet gällande målsättningen för antalet företag som beräknas få ekonomiskt stöd och antalet nya exportföretag bedömdes som realistisk mot bakgrund av osäkerhet gällande faktiska stödbelopp i ansöknings- och redovisnings-processen och skärpningar av gränshandelsformaliteter som påverkar alla företag negativt.

Landskapsregeringen har tagit ställning till dessa och konstaterar att målsättningarna i programmet är baserade delvis på erfarenheter från tidigare programperioder men även uppskattningar/prognoser för en hel programperiod. Åland som ett litet ö-samhälle är sårbart för konjunkturer och konkurrensförutsättningar och omvärldsfaktorer i form av ökad kostnadsbild och gränshandelsformaliteter är svåra att förutspå i vilken omfattning det påverkar genomförandet av programmet. Gällande ansökningsförfaranden och redovisningsprocesser avser landskapsregeringen inom ramen för programgenomförandet beakta dessa i genomföranderiktlinjer och rutiner.

Av de inkomna utlåtandena gällande de särskilda målen under socialfonden, påpekades det främst att åtgärder för personer med funktionsnedsättning borde synas tydligare i programmet och efterlystes förtydliganden rörande examen inom båda särskilda målen.

Landskapsregeringen konstaterar att förtydliganden behöver göras och att personer med funktionsnedsättning ska lyftas fram bättre i programmet. Det senare genom att dels lyfta in indikatorn bland deltagarna och dels förtydliga skrivningen rörande målgrupper inom det första särskilda målet.

I genomförandet, övervakningen och utvärderingen av programmet representeras partnerskapet i övervakningskommitténs arbete. Övervakningskommitténs sammansättning stöder genomförandet av partnerskapsprincipen och dess representanter tillför ett mervärde till såväl programplaneringen som implementeringen.

Inom ramen för projekt vilka delfinansieras från socialfonden, finns möjlighet att de organisationer som söker om projektmedel, kan använda delar av medlen till utbildning av egna personalen, i enlighet med artikel 8 i ESF+-förordningen. I planerandet och genomförandet av utbildningstillfällen kommer hänsyn tas till tillgänglighet och eventuella språkliga skillnader.

7. Kommunikation och synlighet

Referens: artikel 22.3 j i förordningen om gemensamma bestämmelser

Förvaltningsmyndigheten ansvarar för att ge programmet offentlighet. Kommunikationsåtgärderna syftar till att öka allmänhetens medvetenhet om EU:s regional- och strukturpolitik, programmet och dess resultat.

Förnyelse, innovation, konkurrenskraft, delaktighet och kompetens för alla är strategiska nyckelord i kommunikationen för att ge programmet synlighet.

Potentiella stödmottagare, branschorganisationer, organ som arbetar för att främja jämlikhet samt berörda icke statliga organisationer, däribland miljöorganisationer, får information om de möjligheter som programmet ger och om reglerna för att få stöd via programmet. Förvaltningsmyndigheten har ett särskilt ansvar för att informera stödmottagare, alla övriga intressenter och partnerskapet om unionens bidrag och den breda allmänheten om den roll som unionen spelar i programmet.

Informationen till allmänheten och alla övriga målgrupper ska vara enkel och tydlig och fokusera på resultat och mervärde av den finansieringen unionen bidrar med. Förvaltningsmyndigheten har ett ansvar att publicera en förteckning över de stödmottagare vilka erhållit programfinansiering. Särskild uppmärksamhet kommer att fästas vid projekt av strategisk betydelse vilken lyfts upp i olika kommunikationsåtgärder och att påvisa de resultat som uppnåtts.

Den förvaltande myndigheten redogör fortlöpande för arbetet med kommunikation och synlighet till programmets övervakningskommitté. Aktiviteterna inom kommunikationsstrategin sammanfattas, följs upp och analyseras för att årligen presenteras för övervakningskommittén. Kommunikationsåtgärderna kan även ingå som en del i utvärderingen av programmets genomförande.

Den förvaltande myndigheten utser en kommunikationsansvarig för programmet. All information bör målgruppsanpassas, vara kontinuerlig, vid rätt tidpunkt och distribueras via de kanaler som passar för respektive målgrupp. I den mån det är möjligt bör informationen också samordnas med annan information till respektive målgrupp. Målgrupperna är små och medelstora företag, potentiella entreprenörer, företagsfrämjande organisationer, offentliga aktörer samt enskilda personer inom och utanför arbetskraften. Målet är att hitta bra projekt och genomförare och samtidigt göra fonderna bättre kända bland den stora allmänheten.

Programförvaltningen kan delta i möten och annan verksamhet inom EU-kommissionens kommunikationsnätverk samt delta i andra av kommissionens kommunikationsinsatser. Projekten kan också ta del av de kommunikationsmöjligheter som kommissionen erbjuder.

Kommunikation och informationsarbetet behöver följa utvecklingen i samhällets mediestruktur. Förvaltningsmyndigheten eftersträvar att uppnå vad målgrupperna förväntar sig i form av elektronisk information, både som text-, ljud- och bildformat samt möjlighet att kommunicera och interagera elektroniskt med förvaltningsmyndigheten med snabb respons samtidigt som kraven om hög kvalitet och riktighet i informationen kvarstår.

Det främsta kommunikationsmedlet är Ålands landskapsregerings webbportal regeringen.ax. Av de sociala medierna kan användas Facebook och YouTube för kommunikation till projekten och allmänheten. Tillgänglighetskraven ska uppfyllas i webbtjänsten och i de sociala medierna. Tillgänglighetskrav beaktas på landskapsregerings webbportal och på sociala mediekanaler. Förutom tillgänglighetskraven ansvarar förvaltningsmyndigheten att synliggöra unionens medverkan i all sin kommunikation.

Förvaltningsmyndigheten ordnar såväl evenemang för allmänheten som riktade informationsträffar för olika intressegrupper.

Bedrägerimedvetenhet och nolltolerans mot bedrägeri är integrerade i den förvaltande myndighetens kommunikation till allmänheten. Den förvaltande myndigheten ska på webbplatsen ha en kanal för anonym rapportering av misstanke om missbruk eller otillbörligt förfarande.

Förvaltningsmyndigheten ansvarar för att planera och kommunicera ansökningsomgångar, utlysa stöden senast en månad innan ansökningstiden börjar, informera om ansökningstiderna samt tillhandahålla vägledning och rådgivning till projekten.

Stödmottagarna ska aktivt kommunicera om sin projektverksamhet, uppnådda resultat och i övrigt uppfylla sina kommunikationsskyldigheter gällande EU:s medverkan avseende t.ex. tekniska kännetecken såsom EU:s logotype. Förvaltningsmyndigheten ger projekten anvisningar om kommunikationsskyldigheterna och övervakar att dessa uppfylls.

Programförvaltningen sköter huvuddelen av informationsarbetet inom ramen för den ordinarie verksamheten. Större infrastrukturella insatser i former som webbbarbete och sociala media sker inom ramen för landskapsregeringens övriga informationsarbete och belastar inte programmet. Direkta kostnader för information och kommunikation som belastar programmet utgörs av exempelvis annonseringar, annonskampanjer, utarbetande av olika former av informationsmaterial, arrangerande och deltagande i seminarier/nätverk och workshops. En indikativ budget för genomförandet av direkta kommunikations-åtgärder beräknas till 20 000 euro och finansieras med tekniskt stöd.

8. Användning av enhetskostnader, enhetsbelopp, schablonsatser och finansiering utan koppling till kostnader

Referens: artiklarna 94 och 95 i förordningen om gemensamma bestämmelser

Tabell 14: Användning av enhetskostnader, enhetsbelopp, schablonsatser och finansiering utan koppling till kostnader

Avsedd användning av artiklarna 94 och 95 i förordningen om gemensamma bestämmelser	Ja	Nej
Från och med antagandet kommer programmet att använda ersättning av unionens bidrag på grundval av enhetskostnader, enhetsbelopp och schablonsatser inom en prioritering i enlighet med artikel 94 i förordningen om gemensamma bestämmelser	☐	☒
Från och med antagandet kommer programmet att använda ersättning av unionens bidrag på grundval av finansiering utan koppling till kostnader i enlighet med artikel 95 i förordningen om gemensamma bestämmelser	☐	☒

Tillägg 1: Bidrag från unionen på grundval av enhetskostnader, enhetsbelopp och schablonsatser

A. Sammanfattning av de viktigaste delarna

Prioritering	Fond	Särskilt mål	Regionkategori	Beräknad procentandel av det totala anslaget inom prioriteringen på vilken det förenklade kostnadsalternativet kommer att tillämpas	Typ av insats som omfattas		Indikator som leder till ersättning		Måttenhet för den indikator som leder till ersättning	Typ av förenklat kostnadsalternativ (standardskala för enhetskostnader, enhetsbelopp eller schablonsatser)	Belopp (i euro) eller procentsats (i fråga om schablonsatser) för det förenklade kostnadsalternativet
					Kod(1)	Beskrivning	Kod(2)	Beskrivning			

(1) Detta avser koden för interventionsområdet i tabell 1 i bilaga I till förordningen om gemensamma bestämmelser och i bilaga IV till EHFVF-förordningen.

(2) Detta avser koden för en gemensam indikator, i tillämpliga fall.

Tillägg 1: Bidrag från unionen på grundval av enhetskostnader, enhetsbelopp och schablonsatser

B. Uppgifter per typ av insats

C. Beräkning av standardiserade skalor för enhetskostnader, enhetsbelopp eller schablonsatser

1. Uppgiftskälla som använts för beräkningen av de standardiserade skalorna för enhetskostnader, enhetsbelopp eller schablonsatser (vem tog fram, samlade in och registrerade uppgifterna, plats för datalagring, brytdatum, validering etc.).

2. Ange varför den föreslagna metoden och beräkningen på grundval av artikel 94.2 i förordningen om gemensamma bestämmelser är relevant för insatstypen.

3. Ange hur beräkningarna gjordes, särskilt eventuella antaganden i fråga om kvalitet eller kvantitet. I relevanta fall ska statistiska belägg och referensvärden användas och på begäran tillhandahållas i ett format som kommissionen kan använda.

4. Förklara hur ni har säkerställt att endast stödberättigande utgifter ingår i beräkningen av standardskalan av enhetskostnad, enhetsbelopp eller schablonsats.

5. Revisionsmyndighetens eller revisionsmyndigheternas bedömning av beräkningsmetoden, beloppen och arrangemangen för att säkerställa kontroll, insamling och lagring av uppgifter samt uppgifternas kvalitet.

Tillägg 2: Bidrag från unionen på grundval av grundval av finansiering som inte är kopplad till kostnaderna

A. Sammanfattning av de viktigaste delarna

Prioritering	Fond	Särskilt mål	Regionkategori	Belopp som omfattas av finansiering som inte är kopplad till kostnader	Typ av insats som omfattas		Villkor som ska uppfyllas/resultat som ska uppnås för att leda till ersättning från kommissionen	Indikator		Måttenhet för indikatorn på de villkor som ska uppfyllas/resultat som ska uppnås för att leda till ersättning från kommissionen	Planerad typ av ersättningsmetod som används för ersättning till bidragsmottagaren
					Kod (1)	Beskrivning		Kod (2)	Beskrivning		

(1) Detta avser koden för interventionsområdet i tabell 1 i bilaga I till förordningen om gemensamma bestämmelser och i bilaga IV till EHFVF-förordningen.

(2) Detta avser koden för en gemensam indikator, i tillämpliga fall.

B. Uppgifter per typ av insats

Tillägg 3: Förteckning över planerade insatser av strategisk betydelse med en tidplan

Artikel 22.3 i förordningen om gemensamma bestämmelser

Projektets namn och tidtabell

Eruf

Utvecklingsprojekt Innovationer 2021-2027

Förbättrad konkurrenskraft hos SMF 2021-2027

ESF

Ökat samhällsdeltagande 2021-2027

Ökad sysselsättning 2021-2027

Kompetensutveckling 2021-2027

DOCUMENTS

Document title	Document type	Document date	Local reference	Commission reference	Files	Sent date	Sent by
----------------	---------------	---------------	-----------------	----------------------	-------	-----------	---------